

1.

Láthatár

Fölösleges értékelés?
Vitatják a szintfelmérők
hasznát a pedagógusok –
Pap Melinda írása

2.

Láthatár

Vitatott újraalapítás, aggódó
egyház

3.

Láthatár

Az RMDSZ pályázatot ír ki
román nyelvű tankönyvek
megírására

4.

Tanterem

Az irodalom oktatásából nem
szorult ki a képzelőerő –
Kiss Judit írása

6.

Szülői szemmel

Boldogtalankodók –
Albert Antal Orsolya írása

7.

Láthatár

Hosszú távú esélyt kapott
az Apáczai-gimnázium? –
Pap Melinda írása

18.

Tanterem

„Sosem fogunk olyan modern
világot élni, hogy Isten és az ő
szava nélkül meglegyünk” –
Nagy Gabriella írása

22.

Pályáz(z)atok

Legyen játék a tanulás!

23.

Hivatalos

7.

Tanterem

Protestáns diákok országos olimpiája
Nagyenyeden –
Nagy Gabriella írása

9.

Láthatár

Több tízezer facsetét ültettek el
gyergyószéki diákok –
Baricz Tamás Imola írása

14.

Portré

A „kertésszel” egy tordai fűszerkertben –
Kerekes Edit beszélgetése Lukács János
tordai magyartanárral

8.

Tanterem

Drámajáték Emese álmáról –
Nagy Gabriella írása

10.

Portré

„A tanítványaimban
soha nem csalódtam” –
Interjú Böjte Lidia magyartanárral
2. rész

20.

Magánterület

A kősas repülni tanul –
Varga László Edgár írása

12.

Szent György Tanoda a háromszéki városünnepen

2017

5.
SZÁM

MAGYAR KÖZOKTATÁS

ROMÁNIAI MAGYAR OKTATÁSI FIGYELŐ

2017. MÁJUS • 5. SZÁM

• FOTÓ: KRISTÓ-GOTHÁRD HUNOR

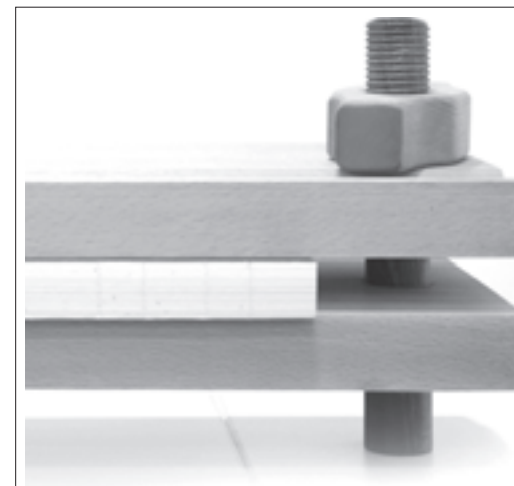
ISSN 2065-9725

- Tanárszemmel
- Diákszemmel
- Szülői szemmel
- Lélekjelenlét
- Tanterem
- Láthatár
- Óvoda
- Fotóriport
- Hivatalos
- Vakáció
- Iskola és kultúra
- Pályáz(z)atok
- Magánterület
- Térkép

**Rendelje meg online
a Magyar Közoktatást**
www.comunitas.ro/mkorendeles

**erdélyi magyar
könyvek egy térben**

I D E A
K Ö N Y V T É R

RO-400193 Kolozsvár • Tordai út 4. szám • 0747 11 22 64 • www.ideakonyvter.ro • facebook.com/ideakonyvter

Kedves pedagógusok, jövőbeli szerzők!

A Communitas Alapítvány által kiadott *Magyar Közoktatást* együtt szerkesztjük az olvasókkal, sok figyelemfelkeltő, gondolatébresztő írást kapunk pedagógusoktól, szülőktől egyaránt. Továbbra is helyet szeretnénk adni a lap hasábjain a pedagógusok, oktatási szakemberek, szülők és diákok konstruktív véleményének, az oktatást érintő problémák felvázolásának és természetesen a megoldáskeresésnek.

Kérjük, írjanak véleményanyagot a következő témákban:

- **Tantárgyam és diákjaim – sikerélmények és buktatók az oktatásban**
- **Az információátadástól a kreativitásra nevelésig**

Várjuk írásaikat az mko@communitas.ro e-mail címre.

Eredményes munkát és kitartást kívánunk: A Magyar Közoktatás szerkesztősége

www.comunitas.ro

A Magyar Közoktatás elektronikus archívuma elérhető a <http://communitas.ro/main/kozoktatas> webcímen.

 www.facebook.com/magyarkozoktatas

Megrendeléseiket a www.comunitas.ro/mkorendeles webcímen mko@communitas.ro e-mail címen vagy a 0264-44-14-01-es telefonszámon fogadjuk.

Címünk: Redakția Magyar Közoktatás, Fundația Communitas, Str. Republicii nr. 60., 400489 Cluj-Napoca, jud. Cluj
Nr. cont.: RO61RNCB0106026613610006 deschis la Banca Comercială Română Cluj-Napoca
Adóazonosító szám (Cod fiscal): 10411135

Kiadja a Communitas Alapítvány • Főszerkesztő: Kiss Judit • Felelős kiadó: Lakatos András
Kiadói titkár és műszaki szerkesztő: Fülöp Zoltán • Tipográfia: Könczey Elemér
Olvasószerkesztés és korrektúra: Deák Szidónia

Telefón: 0040-264-44-14-01
e-mail: mko@communitas.ro
Redakția Magyar Közoktatás, Fundația Communitas, Str. Republicii nr. 60.
400489 Cluj-Napoca, jud. Cluj

Támogató:

Az oktatási miniszter sem nyilatkozott egyértelműen a kisdíjak megmérettetéséről

Fölösleges értékelés? Vitatják a szintfelmérők hasznát a pedagógusok

Megosztja a pedagógusszakmát és az oktatási szakembereket a kisdíjak szintfelmérő vizsgáinak szükségessége: míg egyesek a gyerekek fejlődésének nyomon követése szempontjából hasznosnak vélik a megmérettetéseket, mások szerint ezek újabb stresszforrásnak tekinthetők az amúgy is túlterhelt tanulók életében.

A 2., 4. és 6. osztályosok szintfelmérő vizsgáinak szükségessége azt követően vált vitatémává, hogy maga Pavel Nástase oktatási miniszter is ellentmondásosan nyilatkozott a témában. Legutóbb a tárcavezető arról beszélt, hogy az érettségi előtti vizsgákat informatív, nem pedig felmérő jellegűnek kell tekinteni, és mint mondta, nem merült fel, hogy megszüntessék ezeket. „A diákok saját magukkal versenyeznek, nem pedig az osztály szintjén, amelynek tagjai” – jelentette ki az oktatási miniszter egy, a témában május elején tartott konferencián. Úgy vélte, a megmérettetések eredményei alapján minden pedagógusnak el kellene készítenie az egyes diákok értékelési lapját, melyben rögzíti: milyen hiányosságokat kell pótolni. A személyre szabott lap magát az oktatót segítené, hogy előkészítse a tananyagot diákjai számára, és az oktatási folyamatot is könnyítené, általa a diák könnyebben eljutna az elvárt fejlődési szintre.

El kell érní, hogy ne féljenek

Az oktatási miniszter arról is beszámolt, hogy jelenleg több európai uniós támogatású programot is készítenek a diákok és pedagógusok ismereteinek felmérésére. Szerinte ezek segítségével el lehetne érní, hogy a gyerekek ne félve menjenek iskolába, és ne tartsanak a különböző felmérőktől. Úgy vélte, ilyen formában kellene megtartani ezeket a megmérettetéseket. Pavel Nástase pár héttel korábban úgy nyilatkozott, hogy a közoktatásbeli vizsgák elsősorban amiatt fontosak, hogy a tanár nyomon követhesse a diákok fejlődését. Kifejtette, a 2., 4. és 6. osztályosok felmérői amiatt, hogy országosan szervezik meg őket, komoly vizsgának tűnnek, holott a tárcavezető szerint a pedagógusok máskor is alkalmazhatnának hasonló felmérőket a di-

ákok fejlődésének nyomon követésére. Nástasénak egyébként azért kellett magyarázkodni, mivel korábban egy interjúban azt nyilatkozta: nem ért egyet az elemisták vizsgáival. Akkor rámutatott, ebben a korban még fejlődik az agy, a gondolkodás, így csak a későbbiekben lenne indokolt a tesztelése.

„Az, hogy a kisgyerekek mennyire élik meg stresszfaktorként a vizsgákat, az oktatón múlik, mennyire stresszeli őket a felkészüléssel. Perl Emese szerint jelenleg a közoktatásban már érzékelhető az a tendencia, miszerint nem kell túlterhelni a diákokat.”

Hasznos, de sok vele a papírmunka

A szintfelmérő vizsgák szükségességéről a pedagógusok körében is megoszlanak a vélemények, míg egyesek szerint ezek fölösleges stresszforrásnak tekinthetők, mások nagy segítségnek tartják a diákok fejlődésének a felmérése szempontjából. A 2., 4. és 6. osztályosok számára a 2013/2014-es tanévtől tartanak országos vizsgát azzal a céllal, hogy felmérjék, mennyire hatékony az oktatás, melyek azok a tantárgyak, amelyek elsajátítása gondot okoz, hol kell segíteni a tanulásban. Az eredményeket nem vezetik be a naplóba. A megmérettetést ellenzők szerint egy pedagógusnak számos alkalma nyílik arra, hogy kiértékelje diákjait, fölösleges ezt országos vizsgával megtenni.

Perl Emese, a margittai Horváth János Elméleti Líceum tanítónője ellenben

úgy véli, maguk a felmérők hasznosak, és a pedagóguson és a diák környezetén múlik, hogy ezek mennyire válnak stresszforrássá. A vizsgajelleg miatt inkább a szülők azok, akik nagyon komolyan veszik ezeket, és ezáltal a gyerekeket is stresszelik. Holott a Bihar megyei oktató szerint a felmérők nem nehezek, egy jó vagy átlagos képességű gyerek számára nem jelenthet gondot a tesztlap kitöltése, mondta lapunknak. Nyelvből főleg szövegértési, fogalmazási feladatok szerepelnek az egy óra alatt megoldható lapon, míg matematikából gondolkodást fejlesztő feladatokat kapnak az elemisták. „Az eredmény ad egy képet arról, hogy milyen szinten áll, mit tud a gyerek” – értékelte az oktató. Ugyanakkor a szülő is értesül csemetéje előmeneteléről, hiszen az eredményt bizalmas formában velük is közlik, tette hozzá.

Nem zárható ki, hogy a vizsgákkal szembeni ellenszenv azzal is magyarázható, hogy megnehezíti a pedagógusok dolgát, ugyanis a megyei tanfelügyelőségre továbbítandó kimutatás elkészítése nagyon sok papírmunkával jár. A szintfelmérő vizsgák körüli felhajtás azonban nem indokolt, vélte a tanítónő, az ugyanis, hogy a kisgyerekek mennyire élik meg stresszfaktorként ezt, az oktatón múlik, mennyire stresszeli őket a felkészüléssel. „Én például igyekszem megnyugtatni őket” – mondta Perl Emese, aki szerint jelenleg a közoktatásban már érzékelhető egy olyan tendencia, miszerint nem kell túlterhelni a diákokat. Az eddigi teljesítményorientált hozzáállás helyett az oktatók már igyekeznek kevesebb házi feladatot hagyni, játszani is engedni a gyerekeket, mutatott rá a mentalitásváltásra a margittai pedagógus.

PAP MELINDA

Az oktatási tárca szerint nem kell új alapító okirat a vásárhelyi katolikus iskolának, de a helyi tanács elfogadott egyet

Vitatott újraalapítás, aggódó egyház

Bár az oktatási minisztérium szerint a bírósági ügy lejártaig nem kell bizonygatni a marosvásárhelyi római katolikus gimnázium létjogosultságát, a helyi tanács újra elfogadta az iskola alapító okiratát. A katolikus egyház a tanintézet megszűnésétől tart.

A marosvásárhelyi Római Katolikus Gimnázium újbóli megalapításáról fogadott el határozatot májusi ülésén a város önkormányzati testülete. A rendkívüli ülésen 22 képviselő volt jelen, a határozatot a betervező Szabad Emberek Pártja (POL) három és az RMDSZ tíz képviselője szavazta meg. A szavazást élénk vita előzte meg, melynek során Szövérfi László jegyző közölte: törvénytelennek tartja, így nem ellenjegyzi a tervezetet. Szerinte ugyanis nem dönthet az önkormányzat a gimnázium megalapításáról, hiszen azt már megalapították. Hozzátette: igaz ugyan, hogy a korábbi határozat törvényességét a bíróság vizsgálja, de míg a perben nem születik jogerős ítélet, az intézményalapítást érvényesnek kell tekinteni.

POL:

hibás az „anyakönyvi kivonat”

A POL képviselői olyan gyermek helyzetéhez hasonlították az iskola ügyét, mint aki számára hibásan állították ki a születési anyakönyvi kivonatot. Álláspontjuk szerint a hibás iratot egy hibátlanul kiállított irattal kell pótolni. A párt képviselői egy másik határozattervezetben a korábbi iskolaalapítási határozat kiigazítását kezdeményezték, és egy olyan önkormányzati bizottság létrehozására is javaslatot tettek, amelyik az iskolaügy rendezésével foglalkozik, ezt is elfogadta a testület.

A tanácsülésen Teodora Stănescu, az épületben helyet kapó Unirea Főgimnázium igazgatója a békés együttélés fontosságát hangsúlyozta, ugyanakkor nehezményezte, hogy a 2018/2019-es tanévtől a román iskolának kevesebb osztályterme marad. Holló László az egyház képviselőjeként elmondta: a helyhiány azért jelentkezett, mivel az Unirea több osztályt indított, mint ahánnyal a városvezetés és a státus közötti bérleti szerződés megkötésekor rendelkezett.

Egyértelmű miniszteri utasítás

A május eleji rendkívüli tanácsülés előtt két nappal egyébként az ügyben érdekelt felek az oktatási minisztériumban próbáltak egyezségekre jutni. A megbeszélésen Gabriel Ispas államtitkár javasolta, hogy a városi tanács pótolja az iskolaalapítási határozatot. A tárca

„Jakubinyi György azt is felháborítónak találta, hogy miközben a hivatalos érvelés szerint a vásárhelyi iskolába járó diákok szüleit nem kihallgatták, hanem mindössze tájékoztatták, az érintettek mégis megfélemlítve érezték magukat.”

illetékesei május 15-t szabták meg határidőként az önkormányzat számára, hogy megoldást találjon a gimnázium helyzetére. Az iskola sorsáról annak a tanácsai határozatnak a nyomán tárgyaltak Bukarestben, amellyel az önkormányzat a szaktárcához fordult megoldásért. A találkozón Pavel Năstase oktatási miniszter leszögezte: mindaddig, míg az iskola ügyében nem születik végleges bírósági ítélet, sem az előkészítő osztályba való beiratkozást, sem a kilencedik osztályok indítását nem lehet felfüggeszteni, és a tanintézetet nem lehet törölni az iskolahálózathoz.

Aggódik az érsekség

Jakubinyi György gyulafehérvári római katolikus érsek közben azon aggodalmának adott hangot, hogy a katolikus iskola két éven belül kikerülhet az iskolahálózathoz, mivel az illetékesek halogatják a megoldást, számolt be a *Mediafax* hírügynökség. Az egyházi előjáró sze-

rint a hatóságok folyamatosan elterelő tevékenységet folytatnak. Jakubinyi arról is beszámolt, hogy az ügyben Miguel Maury Buendía bukaresti apostoli nuncius segítségét is kérték, aki egyeztetett Teodor Meleşcanu külügyminiszterrel, és ez állítólag ígéretet tett arra, hogy az igazságügyi minisztérium kivizsgálja az esetet. Az érsek emlékeztetett: a tanintézetet két éve törvényes úton hozták létre, de a korrupcióellenes ügyészség (DNA) megkérdőjelezte az eljárás legalitását azzal, hogy semmisnek vette a megyei és a helyi tanács, valamint a tanfelügyelőség vonatkozó okiratait. „Folyamatosan halogatták a megoldáskeresést, a szándék eléggé egyértelmű – az iskola két év múlva eltűnhet az oktatási rendszerből” – figyelmeztetett Jakubinyi György, úgy vélt, az ügy holtpontonra jutott. Azt is felháborítónak találta, hogy miközben a hivatalos érvelés szerint a vásárhelyi iskolába járó diákok szüleit nem kihallgatták, hanem mindössze tájékoztatták, az érintettek mégis megfélemlítve érezték magukat. „A szülőktől azt kérték, hogy támadják az iskolát és a templomot, amiért a gyermekük állítólag két évig egy fantomiskolába járt” – idézte a *Mediafax* az érseket.

Mint ismeretes, a DNA tavaly november elején indított eljárást Tamási Zsolt iskolaigazgató és Ştefan Someşan volt Maros megyei főtanfelügyelő ellen, mert szerinte annak ellenére járultak hozzá a Római Katolikus Gimnázium működéséhez, hogy tudták: az iskola nem rendelkezik a működéshez szükséges engedélyekkel. Az igazgató elleni eljárás hónapokra ellehetetlenítette a tanintézet működését. A Maros megyei tanfelügyelőség február végén arról rendelkezett, hogy a vizsgálat miatt bizonytalan jogi helyzetűnek vélt tanintézet nem vehet fel diákokat a cikluskezdő osztályokba.

Az RMDSZ pályázatot ír ki román nyelvű tankönyvek megírására

Nyíltan, egyenesen kell beszélni oktatásunk helyzetéről – hangsúlyozta Kelemen Hunor május 6-án Marosvásárhelyen, az RMDSZ által szervezett pedagógusfórumon. A szakmával közösen kell döntéseket hozni, gyorsan és felelősen, különben az egyes problémák az egész rendszer válságát okozzák. Az RMDSZ különösen fontosnak tartja a magyar diákok számára készült román nyelvű tankönyvek minőségét, ezért pályázatot ír ki azok elkészítésére – jelentette be a szövetség elnöke.

Szakmai összefogásra van szükség

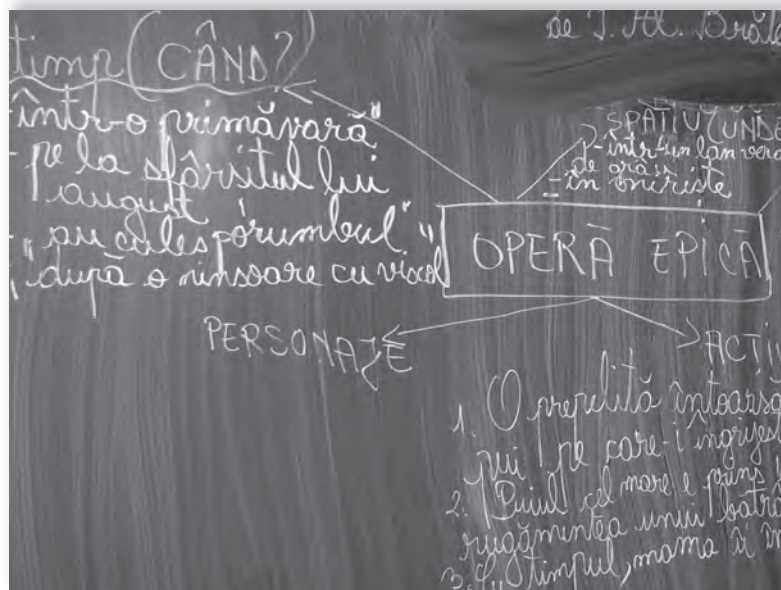
„Az oktatási reform előkészítése közös feladatunk. Ehhez rendszeres egyeztetésre és tervezésre van szükség. A bírálatokat meghallgatjuk, és ahol tudunk, változtatunk. Azt viszont közösen kell belátnunk, hogy csak a mindenki, a pedagógustársadalom által is elfogadott, szakmailag jól előkészített álláspont vezethet előre. Hiszen ha nincs konszenzusos álláspont, akkor csak kapkodás van. Ennek alapja a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetségével kialakított jó viszony” – nyomatékosította az RMDSZ elnöke.

2013–2015 között helyi szinten olyan dokumentumokat készített elő az RMDSZ és az RMPSZ, amely akkor alkalmas volt a problémák feltárására és megoldására. A felmérések azt mutatják, alapvető gond a román nyelv tanítása. „Ezért döntöttünk úgy, hogy a következő években ösztöndíjak formájában támogatjuk azokat, akik vállalják a román tankönyvek megírását. A szövetség az ösztöndíjak lebonyolítását a pedagógusszövetséggel közösen szeretné kivitelezni” – fogalmazott az RMDSZ elnöke.

Az RMDSZ oktatásügyi tennivalóit összegezve Magyar Tivadar oktatásért felelős ügyvezető alelnök azt hangsúlyozta, a 2013–2015 között kidolgozott megyei oktatási tervek aktualizálni és javítani kell, ezért egységes módszertant vezetnek be a megyei szintű cselekvési tervek kidolgozására és ciklikus ellenőrzésére. Mint elmondta, ezt a munkát sokkal szélesebb konzultációra alapozzák: „minden megyében, térségben egy szakmai-szakpolitikai testület alakult, amely minden fontos helyzetben ajánlásokat fogalmaz meg az önkormányzatoknak és a politikai képviselőnek. A megyei oktatási tanácsok működési elveit és döntési kompetenciáit központilag újra kell értékelni” – fogalmazott.

Minőségi román tankönyvek

Az oktatási törvény küszöbön álló módosításával kapcsolatban meggyőződése szerint széles körű szakmai és szakpolitikai konzultációra, és minden eddiginél jobban időzített döntésekre van szükség. Az ügyvezető alelnök elmondta, az RMDSZ szakemberei az Iskolák veszélyben program helyzetjelentését és prognózisait szeptemberig készítik el. Szabó Ödön, az RMDSZ parlamenti képviselője, a képviselőház oktatási bizottságának alelnöke a szövetség bukaresti munkájáról beszámolva emlékeztetett, a magyar tantervű iskolákban tanuló diákok román nyelvből sajátos tanterv alapján készített speciális, könnyített tételekből vizsgázhatnak a képességvizsgán és érettségén,

- Egyszerűsíteni kell. Minél hamarabb szükség lenne a magyar gyerekek számára írt sajátos román tankönyvekre

amennyiben a képviselőház után az RMDSZ kezdeményezését döntő házként a szenátus is megszavazza. „A kisebbségi diákok másfajta tanterv alapján tanulnak, tehát másfajta, azaz speciális tételekből kell hogy vizsgázzanak román nyelvből” – hangsúlyozta, majd úgy értékelte, ez egy első sikeres lépés a szövetség választási programjában is megfogalmazott célkitűzésekből. A román nyelv idegen nyelvként való oktatása kapcsán Király András államtitkár úgy fogalmazott, fel kell gyorsítani a minisztériumi munkát azért, hogy a speciális tantervek mihamarabb elkészüljenek. „Fontos, hogy a román tankönyvek minősége megfelelő legyen, ezért üdvözlöm az RMDSZ kezdeményezését, azt, hogy júniusban nyílt pályázatot hirdetnek a román tankönyvek megírására” – fogalmazott.

A pedagógusfórumon Péter Ferenc, a Maros Megyei Tanács elnöke házigazdaként köszöntötte a résztvevőket: „Az RMDSZ számára az egyik legfontosabb kérdés az anyanyelvű oktatás biztosítása, hogy gyermekeink magyarul tanulhassanak, és színvonalas képzésben részesüljenek. Az oktatási kérdések rendezése azért is fontos, hogy fiataljaink versenyképes tudással rendelkezzenek, így könnyebb lesz nekik is az elhelyezkedés, és egy-egy régió fejlődése is nagymértékben függ attól, hogy milyen a munkaerőpiaca, rendelkezik-e felkészült szakemberekkel.”

A fórumon résztvevők a szórányoktatás, a román nyelv idegen nyelvként való tanítása, a tankönyvek előkészítése, a tanárhány, a megyei oktatási tervek, az oktatáskutató és továbbképző központ létrehozásának témájában tanácskoztak.

Jól teljesítettek a szórványból érkező diákok a Mikes országos döntőjén

Az irodalom oktatásából nem szorult ki a képzelőerő

„Rendkívül színvonalas dolgozatokat írtak a diákok, a feladatok legnagyobb része pedig elsősorban a kreativitást helyezte a középpontba. A versenyzők írásaiból arra is lehetett következtetni, hogy az iskola magyar nyelv és irodalom oktatásából nem szorult ki a képzelőerő, ellenkezőleg” – mondta el a sajtónak a vasárnap zárult, Besztercén szervezett Mikes Kelemen magyar nyelv és irodalom tantárgyverseny országos szakaszának zsűrielnöke, Fazakas Emese, a kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetem Bölcsésztudományi Kara magyar nyelvi és általános nyelvészeti tan székének docense. A rendezvénynek az Andrei Mureşanu Főgimnázium adott otthont, összesen 17 megyéből mérték össze tudásukat, kreativitásukat magyar nyelvből és irodalomból az 5–12-dikes diákok. „Kiemelten fontosnak tartom, és a javítóbizottság is nagyon örült annak, hogy idén a szóránymegyékből érkező gyerekek rendkívül szépen teljesítettek: kiváló dolgozatokat írtak Bákó, Szeben, Hunyad, Szilágy, Máramaros megyei diákok” – fejtette ki Fazakas Emese.

A zsűrielnök úgy fogalmazott, a tételek kimondottan kreatív megoldást igényeltek, ugyanakkor a javítónak éreznie kellett azt is az írásokból, hogy a diákok nemcsak kritikákból és tanári beszámolókból ismerik az adott irodalmi művet, hanem olvasták is azt. A 10. osztályosok például azt a feladatot kapták, hogy balladaszerű történetet vagy balladát kellett írniuk három líraialkotás-részlet valamelyikének felhasználásával, a kilencedikeseknek Mark Twain *Ádám és Éva naplója* részletei alapján kellett megalkotniuk Ádám vagy Éva humoros hangvételű naplóbejegyzését a bibliai teremtetéstörténet eseményeiből kiindulva. A nyolcadikosok is kreatív feladatot kaptak, Örkény István *A megváltó* című egypercesének csak az indítását és zárórészét olvashatták, ebben a keretben kellett megírniuk saját „novellájukat”, és rendkívül jó írások születtek – mondta el Fazakas Emese. Hozzátette, a nyelvtani, nyelvészeti feladatok is hasonlóképpen játékosak voltak, nagy mozgásteret adtak a gyerekek fantáziájának, leleményének. A zsűrielnök azt is kiemelte, aki a 9–12

osztályosok közt az első három helyezést valamelyikét kapja a Mikes-versenyen – elég csak egyszer nyernie –, azt automatikusan felveszik 10-es jeggyel a kolozsvári bölcsészkar magyar főszakára vagy magyar „egy szakára”, vagyis a csak magyar szakra. Fazakas Emese azt is elmondta, a beszteceri szervezők, az Andrei Mureşanu Főgimnázium és a városvezetés kitett magáért, hiszen rendkívül jó körülményeket és hangulatot biztosítottak az országos tantárgyverseny résztvevői számára. (A díjazottak részletes listája a www.mikes.cnam.ro honlapon található meg). A Mikes-verseny országos szakaszát tavaly Aradon, tavalyelőtt Temesváron szervezték, jövőre pedig a nagyenyedi Bethlen Gábor Kollégium ad otthont a megmérettetésnek. A vetélkedőn 40 darab értékes könyvcsomagot és oklevelet adott az RMDSZ a részt vevő diákoknak és a Communitas Alapítvány is értékes különdíjjal jutalmazott.

KISS JUDIT

Anyanyelvőrzés, irodalmunk gyöngyszemei

47. alkalommal szerveztük meg a Mikes Kelemen magyar nyelv és irodalom tantárgyverseny országos döntőjét, s az évek során immár harmadik alkalommal Besztercén, gróf Teleki Mihály császári és királyi kamarás, valamint Dósa Ágnes fiának, Teleki Ferenc költőnek szülővárosában. Hosszú évek után idén először vettek részt a vetélkedőn versenyző diákok, javítótanárok és kísérőtanárok minden olyan megyéből, ahol magyar nyelvű oktatásunk van.

Király András kisebbségi oktatásért felelős államtitkár kiemelte köszöntőbeszédében a tantárgyverseny fontosságát, s a jelképes helyszín üzenetét, majd emlékkönyvekkel lepte meg a központi bizottság tanárait és a szervezőtagokat. „Nincsen se idő, se hely a szeretet előtt; a szívünket

mindenütt magunkkal hordozzuk” – hangzott el. Mikes Kelemen, a neves író, műfordító, az országos tantárgyverseny névadója örök érvényű gondolataival köszöntöttem a verseny központi bizottságának ügyvezető elnökeként az egybegyűlteket a nyitóünnepségen: „szeretetről és szívről beszélünk akkor is, amikor anyanyelvünk-ről, annak megőrzéséről, a szép és helyes magyar beszédéről, irodalmunk gyöngyszemeiről van szó, mert a magyaron kívül talán nincs még egy nyelv a világon, amely annyira foglalkoztatná azokat, akik anyanyelvüként beszélnek azt. Fennmaradásunk záloga”. A versenyen 144 diák mérte össze tudását 16 megyéből és Bukarestből. Az első három helyezés szerint legjobb eredményeket elért megyék: Hargita 8, Szilágy 4 és Szatmár 3 díjjal. Kiemelendő,

hogy a nagykárolyi tizenkettedikes Kovács Péter Zoltán 10-es érdemjeggyel érte el az első helyet. A rangos versenyen részt vevő diákok az első három helyezés mellett dicséretokban és számos különdíjban részesültek. A rendezvény a magyar anyanyelv és művelődés iránt érdeklődő diákokat szólítja meg minden tanévben. Célja, hogy bátorítsa a magyar nyelv és irodalom tanulását, hogy elősegítse a magyar nyelv és irodalom népszerűsítését, hogy közelebb hozza egymáshoz az ország különböző régióiban magyar nyelven tanuló diákokat és az őket oktató pedagógusokat.

NAGY ÉVA
a tanügyminisztérium kisebbségi
oktatásért felelős államtitkári
kabinetjének igazgatója

Protestáns diákok országos olimpiája Nagyenyeden

Az idei tanévtől kezdődően már nem csupán a teológiai osztályokban tanuló diákok vehettek részt országos vallásolimpián, hanem a világi osztályok tanulói számára is megnyílt a lehetőség a tantárgyversenyen való részvételre. Sőt! Idéntől már az ötödik és hatodik osztályosok is versenyezhettek. Összesen 112 diák vett részt az olimpia országos szakaszán az ország 13 megyéjéből, amelynek a csodálatosan felújított nagyenyedi Bethlen Gábor Kollégium adott otthont április 24. és 26. között. A vetélkedőn református, evangélikus és unitárius vallásoktatásban részesülő diákok mérhették össze tudásukat.

Az ünnepi megnyitón Gudor Kund Botond kerületi esperes hirdetett ígét, aki az olimpia mottójául szolgáló bibliai idézet mentén buzdította munkára a lelkes diákokat, majd Nagy Éva, a tanügyminisztérium kisebbségi nyelveken folyó oktatásért felelős államtitkári kabinetjének igazgatója az anyanyelvhez való ragaszkodás fontosságára hívta fel a közösség figyelmét. Jőmagam, az országos bizottság ügyvezető elnökeként Nagyenyednek az erdélyi magyarság életében betöltött szimbolikus szerepét, valamint a hitoktatás jelentőségét hangsúlyoztam: „Mi az a többlet, amit csak a vallásóra nyújthat? Segít a döntésben, segít abban, hogy tudatosabban döntsünk a hit mellett, és ezzel elkerüljék a vallási értetlenség vagy közömbösség veszélyét. Továbbá vallásos életre ösztönöz, valamint felelősségteljes cselekvésre az egyházban és a társadalomban”. Köszöntőbeszédet mondott továbbá Eugenia Marcela Dărămuș, Fehér megye főtanfelügyelője, Nicolae Bolea szaktanfelügyelő, Gáll Sándor, az Erdélyi Református Egyházkerület tanügyi tanácsosa, valamint Nagy Tímea kisebbségekért felelős tanfelügyelő is. Dr. Püsök Sarolta, a bizottság elnöke a hit teljességére világított rá beszédében, amely csak úgy lesz kerek egész, ha a szív és az ész mellett a cselekedeteink is hitünkről tesznek tanúbizonyságot. A jelenlévőket üdvözölte még Adriana Oana Badea, Nagyenyed polgármestere, valamint Szócs Ildikó, az enyedi kollégium igazgatója. A megnyitó ünnepélyességét emelte a Bethlen Gábor Kollégium Collegium Gabrielense régizene-együttesének fellépése is, majd a marosvásárhelyi Gordonka zenekar koncertjével ért véget az első nap. Másnap, április 25-én került sor az írásbeli dolgozatok

Foto • WWW.BETHLENGABOR.RO

•Az egyéni kreativitást is díjazták az országos vallásolimpián

megírására, amelyre a tételő bizottság nagy gonddal állította össze a szám szerint 12 tételesort. Volt a feladatok között bibliai kvízkérdés, bibliai történetek bemutatása, a tartalmasabb utolsó tételnél a kisebbeknek kreatív fogalmazást, a nagyobbaknak pedig esszé/kisesszét kellett írniuk. Az ötödikesek a királyi menyegző példázatáról írhattak fogalmazást, a kilencedikesek pedig beszámoltak többek között arról, hogy Isten áldása hogyan jelenik meg személyes életükben. A tizenkettedikesek a keresztyének embertársaik iránti felelősségéről írtak kreatív esszét.

Az írásbeli dolgozatok javítása során a tanárok nemcsak a felhalmozott ismereteket értékelték, hanem az egyéni kreativitás is jelentős szerepet kapott. A bizottság tagjai meglegegettséggel olvasták a vizsgadolgozatokat, ugyanis a diákok alapos felkészültségről és hitük tényleges megéléséről tettek tanúságot. A dolgozatok javítása alatt a diákok és a kísérő tanárok Torockóra kirándultak, meglátogatták a torockószentgyörgyi várat, este pedig megtekintették a Ficfa Zenekar és a Fügevírág Néptáncsoport előadását.

NAGY GABRIELLA

Az oktatási minisztérium kisebbségi nyelveken folyó oktatásért felelős államtitkári kabinetjének tanácsosa

„Vegyük észre a jó dolgokat” – részletek a diákok dolgozatából

• „A csatatér az élet, és ha lelkünk háborog, az Úr szellővel, néha hurrikánnal igazgatja életünk. De ugyanakkor próbára tesz, leláncolt kutyát állít az utunkba, amely ugatásával és szájszagával elremszti a hit útjáról. Az Úr nélkül elveszítjük az ösvényt, melyet őseink tapostak ki számunkra. Útmutatása szükséges, hiszen csak akkor élhetünk igaz és boldog életet, ha ő vigyázza lépteinket... A legfontosabb, hogy ne felejtjük el boldog napjainkon, ahogy Dávid se tette... ő

hitt, és az Úr vele volt mind a csatatéren, mind a mindennapokban.”

• „Az ember ne csak kérjen, köszönjön is meg mindent. Vegyük észre a jó dolgokat életünkben, mert különben örökös álmodozókká válunk.”

• „Nem biztos, hogy nekünk éppen mustra, gabonára lenne szükségünk, és Isten mindig mindent tud, és annak függvényében áld, kirendel.” „Jézus maga a világosság, és a világosság nem önmagáért ragyog, hanem, hogy fényénél lássa-

nak azok, akiknek világít... A 21. század embere és természetesen én is néha le-térek erről a megvilágosított, kivilágított útról, és a saját magam akaratát cselekedve élem az életem. Ennek sokszor az a következménye, hogy zsákutcába futok, és nem találom a kiutat. És ott abban a helyzetben Jézus lehajol hozzám. Nehéz elhinni azt, hogy csak benne kell bízni, és csak hinni kell. A hit olyan nehéz az embereknek és személyesen nekem is...”

Boldogtalankodók

Olvastam valahol, hogy az iskola tulajdonképpen nem a lexikális tudás, nem is az alapvető képességek elsajátítása miatt fontos, hanem azért, mert az ott töltött idő alatt a felcseperedő gyerek fokozatosan képet alkot arról, hogy hogyan működik a felnőttek társadalma. Szocializálódik, megtanul alkalmazkodni, megtanul fejet hajtani (na, azt aztán biztosan), elfoglalja helyét a hierarchiában, és úgy általában alkalma van leszámolni minden olyan illúzióval, hogy az élet klassz, és hogy ha az ember kitűz maga elé egy célt, és annak eléréseért kitartóan dolgozik, akkor minden rendben lesz. Jó, persze, ez cinikus megfogalmazás, de jó adag igazság van benne, ezt el kell ismerni, és hozzá kell tenni gyorsan, hogy ebbe mi, szülők is besegítünk – vastagon.

Az iskola az életre készít fel – az egyik „legközhelyebb” közhely. Ráadásul nem is igaz. Az iskola az legjobb esetben az érettségire akar felkészíteni, hogy aztán

„Szinte megszületésük pillanatától szem elől tévesztjük a »nagy képet«, a gyereknevelés tulajdonképpeni célját, azt, hogy szeretettel, odafigyeléssel, empátiával és jó példával elkísérjük a gyereket az úton.”

a minél nagyobb átmenési átlaggal saját statisztikáját javíthatassa, hivatkozhaszon rá, ezt hívják szép szóval intézményépítésnek. Hallom, van már boldogiskola-pályázat is, még egy kis réztábla a kapu alá: minimális vállalások teljesítése mellett ország-világ megtudhatja, hogy bizony az illető tanintézmény boldog – bármit is jelentsen az. Pedig a boldogság fontos. Mindannyian boldog gyereket akarunk nevelni.

Ismerik a szöveget, igaz? „A mai fiatalok hiába végeznek akárhány egyetemet, szinte semmit nem tudnak. Nem olvasnak, helytelenül beszélnek, nincsenek használható ismereteik, úgy

általában az alapműveltségük sehol sincsen, felszínesek, könnyelműek, gond van az értékrendjükkel, hírnévre vágyanak család helyett, gazdagságra tudás helyett...” Boldogtalanok.

Felvetődik hát a kérdés: miért ilyenek a mai gyerekek, mai fiatalok? (persze, és hála a Fennvalónak, nem mind, de attól még túl sokan...) Ilyen selejtes generációt szültünk a világra mi, mostani felnőttek? Valami baj van a génjeinkkel?

Nos megnyugodhatnak, nincs baj a génjeinkkel. Teljesen normális kis emberpalátákat nemzettünk, csak a továbbiakat, a születésüktől errefelé tartó folyamatot „kentük el”, de azt rendesen. A „semmirekellő” banda, amelyet oly nagy előszeretettel ócsáról nagyon sok negyvenes-ötvenes – bizony a mi munkánk gyümölcse. Nem maguktól lettek ilyenek, mi tettük ilyenné őket. Mi, szülők, és besegített az iskola, boldogságóra ide vagy oda.

Hogyan? Úgy, hogy szinte megszületésük pillanatától szem elől tévesztjük a „nagy képet”, a gyereknevelés tulajdonképpeni célját, azt, hogy szeretettel, odafigyeléssel, empátiával és jó példával elkísérjük a gyereket azon az úton, amely az egészséges, kiegyensúlyozott, boldogságra és sikerre képes felnőtté váláshoz vezet. Mert nézzük, mi történik, amint kijutunk a szülészetről: szopjon eleget, aludjon eleget a gyerek. Jó baba? Neeem! Rossz baba. Sokat sír, nem alussza át az éjszakát. Miért nem mondta senki, hogy a gyereknevelés ilyen nehéz? Aztán túl leszünk a szoptatáson, a járni tanuláson, a hozzátápláláson, és jöllehet, miadtuk a kezébe a pufulecet és a Teddyt, a gyerek anyjának mégis a térde kalácsa, hogy miért nem akar rendes kaját enni, csipszért rimáncodik állandóan, a víz le se megy a torkán, paradicsomra rá se bír nézni. Főzelék? Ugyan már! Rémes ez a gyerek. Aztán a tévé elé is mi ültetjük le először, és a táblagép is minket mentett meg a szorult helyzetből, de hát a fene egye meg, miért nem tudja az az átkozott kölyök, hogy hol a határ? Miért akar egész nap rajzfilmet nézni? És miért csak azt a lövöldözős játékot? Aztán hát miadtuk fel a meseolvasást már időtlen idők óta, magunk sem olvasunk esténként, ki a francnak van kedve hullafáradtan, de mennyire idegesítő, hogy ez a gyerek

hiába tanult meg olvasni, nem érdeklik a könyvek. Bratz babákkal akar játszani, és sminket kért szülinapjára, pedig csak hatéves. És később, mikor már 14 évesen kocsmai bulikra akar járni, mert a többiek is, és aztán véletlenül meglátod a vagdosás hegeit a karján... mitől lett ilyen ez a gyerek? Miért hoz szégyent a szüleiére? Hiszen betegre dolgozzuk magunkat érte, az iskola boldogságórát tart neki, mindene megvan, mi igazán mindent úgy csináltunk, ahogyan kell, még verni is a könyv szerint vertük, min-

„Aztán a tévé elé is mi ültetjük le először, és a táblagép is minket mentett meg a szorult helyzetből, de hát a fene egye meg, miért nem tudja az az átkozott kölyök, hogy hol a határ? Miért akar egész nap rajzfilmet nézni?”

dig csak hármat és soha nem kemény tárggyal... A tanárai is tiszteletre méltó, rendes emberek, persze, néha elcsattan egy-egy pofon, de hát nem csoda, ezek a gyerekek néha úgy viselkednek, mint a...

Ismerős? Ismerős egy fél mondat is mindebből? Az elégedetlen, csalódott, fáradt szülők és pedagógusok képe ismerős-e, akik nem tudják, hogyan lett ilyen a gyerekük. Miközben ők csak robotoltak, és igyekeztek megfélemlíteni, és hát ilyen világot élünk, nincs idő lelkiizni..., eredmények kellene, jó eredmények, szépre festett réztáblás boldog iskolák, virágcsokros tanévzárók, és bátran jövőbe tekintő arcok. Helyette itt vannak szorongóan, evészavarosan, durváskodva, trágárul, nyeglén és sápadtan... Pedig mi menyire akartuk, hogy boldogok legyenek. Hogy tegyenek minket is büszkévé és boldoggá... igazán megérdemeltük volna... Vagy mégsem?

ALBERT ANTAL
ORSOLYA

A tanfelügyelőséget csak ezután hallgatja meg a diszkriminációellenes tanács

Hosszú távú esélyt kapott az Apáczai-gimnázium?

Miközben a kolozsvári Apáczai Csere János Gimnázium vezetősége szerint a diszkriminációellenes tanács elmarasztaló döntése új esélyt jelent a képzőművészeti 5. osztály beindítására, a Kolozs megyei tanfelügyelőség saját álláspontját is elmagyarázná a testületnek.

Bár jövő tanévtől nem indul önálló képzőművészeti 5. osztály a kolozsvári Apáczai Csere János Gimnáziumban, a jövőben mindenképp újraindítanak a nagy múltú művészeti képzést. Erre az Országos Diszkriminációellenes Tanácsnak (CNCD) az ügyben hozott döntése is reményt ad, melyben – a *Maszol* hírportál beszámolója szerint – a testület elmarasztalta a Kolozs megyei tanfelügyelőséget, mutatott rá Vörös Alpár iskolaigazgató.

Jogászokkal is megvizsgálnák a döntést

A diszkriminációellenes tanács áprilisi döntésében – melyet Asztalos Csaba, a testület elnöke ismertetett a hírportállal – megrovásban részesítette az intézményt amiatt, hogy nem engedélyezte a 16 fős képzőművészeti ötödik osztály indulását. A *Maszol* arról is beszámolt, hogy a bukaresti testület azt is javasolja a tanfelügyelőségnek: a jövőben közelítsen más-ként a magyar oktatás kérdéséhez, különben pénzbírságban részesül. Vörös Alpár úgy vélte, utóbbi javaslat a jövőre nézve fontos eleme a döntésnek. „Nagy nyereség, hogy van egy határozat, melynek értelmében a jövőre vonatkozóan kapott egy esélyt a képzőművészeti osztály, és már nincs feltétlenül a tanfelügyelőség kénye-kedvének kitéve” – értékelte a sajtónak a CNCD döntését az iskolaigazgató. Mint mondta, ezt jogászokkal is megvizsgálják, megnézik van-e jogi alapja, hogy változás történjen a be nem indult képzőművészeti osztály kapcsán.

Délután rajzolhatnak

Vörös Alpár szerint az önálló képzőművészeti 5. osztály beindítására a jövő tanévben sincs lehetőség, a gyermeklétszám nem teszi lehetővé, de a művészeti képzés a 2017–2018-as tanévben is biztosított lesz a tanintézetben. Az igazgató elmondta, ezt jövő tanévben délutáni programos osztályként hagyták jóvá, ahogy a zeneiskola esetében is történik. Mint mondta, a képzésre bárki a városhból beiratkozhat, nem okoz gondot, ha más iskola tanulója részt vesz a rendszeres délutáni tevékenységeken. Bár később történik a jelentkezés, az igazgató szerint lesz elég érdeklődő, mint mondta, már a képzőművészeti osztály igénylésekor is megvolt az induláshoz szükséges létszám. A délutáni képzés csak a jövő tanévre vonatkozik, a következő tanévekben ugyanis a diáklétszám alakulása már lehetőséget teremt az önálló 5. képzőművészeti osztály beindítására, tette hozzá az igazgató, aki szerint ezt kérvényezni is fogják majd a Kolozs megyei tanfelügyelőségtől.

Május végén lesz a meghallgatás

A *Maszol* egyébként azt írta, hogy a diszkriminációellenes tanács döntése az ügyben nem végleges, azt az indoklás

• Talán lesz esélye a képzőművészeti osztály működésének a kolozsvári Apáczai Csere János Gimnáziumban

kiközlése után megfellebbezheti a tanfelügyelőség. Török Zoltán Kolozs megyei főtanfelügyelő-helyettes ellenben úgy nyilatkozott a sajtónak, hogy az intézmény indoklás helyett csupán egy átiratot kapott a testülettől, ebben azonban szó sincs arról, hogy elmarasztalnák az intézményt. Pár sorban csupán arról tájékoztatnak, hogy május 30-án Kolozsvárra látogat egy bizottságuk az ügyben, hogy találkozzon az intézmény képviselőivel. Török rámutatott, a tanfelügyelőséget eddig nem keresték meg a panasz kapcsán, holott az elutasító döntés hivatalos adatok alapján született. Úgy vélte, a beszélgetésen a CNCD mellett a tanfelügyelőség is ismergetheti álláspontját.

Az intézményt 26 apáczais szülő, illetve a számukra jogi tanácsadást biztosító Jogvédő Csoport az Identitás Szabadságáért (AGFI) panaszolta be januárban azután, hogy az Apáczai-gimnázium a 2016–17-es tanév előtt kérte egy képzőművészeti 5. osztály indítását a tanfelügyelőségtől, de az elutasította a kérést. A szülők szerint indokolatlanul, hisz az oktatási törvény szerint 12 tanulóval is lehet osztályt indítani, amire a panaszos szülők szerint idén Kolozsváron is volt példa, a Romulus Ladea képzőművészeti, illetve az Octavian Stroia dráma- és koreográfiagimnáziumban.

PAP MELINDA

Tudatos építkezés eredménye az első ízben megszervezett magyarságtörténeti olimpia

Drámajáték Emese álmáról

Első ízben szerveztek országos magyarságtörténeti olimpiát, amelyet április 20–22 között tartottak a Hargita megyei tanfelügyelőség szervezésében, a rendezvénynek a csíkszeredai Kós Károly Szakközépiskola adott otthont. A megmérettetésen azok a 6. és a 7. osztályosok vehettek részt, akik a törzsanyag részeként tanulmányozzák a romániai magyar kisebbség történelme és hagyományai elnevezésű tantárgyat. Az olimpiára az érvényben lévő tanterv tematikája alapján lehetett felkészülni, a versenyen kéttagú csapatok mérhették össze tudásukat. A verseny fő célja, hogy

hangsúlyosabbá tegye a történelem/magyarságtörténet oktatását, érdekes és újszerű terepet biztosítson a tehetséges diákok kibontakozásának, valamint még nagyobb kedvet ébresszen bennük a romániai magyarság történelmének megismerésére. A tantárgyverseny különlegessége az is, hogy eltérően a többi olimpiától, ahol egyéni verseny zajlik, itt kéttagú csapatok nevezhettek be mind a megyei, mind az országos szakaszra.

A vetélkedőt a kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetem történelem és filozófia karán működő Kolozsvári Magyar Történeti Intézzel közösen szervezte az oktatási minisztérium. Dr. Rüszt-Fogarasi Enikő, az országos bizottság elnöke, a Babeş-Bolyai Tudományegyetem történelem és filozófia karának dékánhelyettese a megnyitó ünnepségen kiemelte, nem sokszor adatik meg, hogy egy eseményt történelminek nevezzünk, de ez itt most annak nevezhető, hiszen ez az első alkalom,

hogy megszervezhették a tantárgyversenyt. „Ti pedig, kedves diákok és felkészítő tanárok, elmondhatjátok, hogy részesei voltatok ennek a történelmi eseménynek” – fogalmazott a bizottság elnöke. Jőmagam, az olimpia ügyvezető elnökeként hangsúlyoztam, az olimpia elindítása egy tudatos építkezés eredménye: az idei tanév elején ugyanis új tantervek megírásához fogtunk, és a műhelymunkák idején fogalmazódott meg még hangsúlyosabban, hogy országos szinten is hatalmas igény van egy ilyen jellegű megmérettetés megszervezésére, amelyet az oktatási minisztérium szervez és támogat. „Bizonyított tény, hogy a személyiségfejlődést leginkább meghatározó tantárgyak között magyar nyelv és irodalom mellett ott van a történelem is, már csak ezért is nagyon fontos nekünk ez az olimpia” – mondta Nagy Róbert Miklós, a Kolozsvári Magyar Történeti Intézet igazgatója. Sipos István, Hargita megye történelem szakos tanfelügyelője úgy fogalmazott, eddig a tantárgyat másodrangúként kezelték, ezután valószínűleg ez megváltozik. Az olimpia országos szakaszán a megmérettetés már két részből állt: az írásbelin a tételek kidolgozására szánt idő 2 óra volt (ezen a kéttagú csapat egyik tagja írt, de a feladatokat közösen beszélték meg és fejtették ki), valamint egy szóbeli, amelynek keretében egy maximum 4 perces jelenetet kellett minden csapatnak bemutatnia a magyarság történetének fejezeteiből. Az volt ugyanis az elképzelés, hogy a csapatmunka révén a diákoknak lehetőségük legyen felismerni a közös feladatmegoldás hasznosságát. Ezek a jelenetek a végső jegy 30 %-át képezték, míg az írásbeli forduló eredményei 70 %-ban számítottak a végleges eredmények meghatározásában. A jelenetek keretében a hatodik osztályosok feldolgozták többek között az Emese álmáról szóló mondát, Szent István és Imre herceg életének egy-egy jelenetét, Koppány trónbitorló törekvéseit, Gertrúd királyné jellemvonásait, Károly Róbert szerepét, Mátyás király személyiségjegyeit, a hetedikesek pedig olyan történelmi személyiségeket

jelenítettek meg, mint például Mikes Kelemen, II. Rákóczi Ferenc, Wesselényi Miklós, Kossuth Lajos, Petőfi Sándor, Szendrey Júlia. Tóth Szilárd, BBTE történelem és filozófia karának tanára, az országos bizottság alelnöke úgy összegzett, minden csapat derekasán kiállta a próbákat, csodálatraméltó, hogy milyen természetesen és beleéléssel mutatták be

a diákok a jeleneteket. „Ennek a drámajátéknak az új tantervre való ráhangolódásban is nagy a szerepe, ugyanis a jövő ősztől életbe lépő tanterv egyik, a tantárgy során elsajátítandó alapkompenciája az, hogy elősegítse az együttműködést különböző tanulási és iskolán kívüli tevékenységek keretében” – mondta az alelnök. A díjátadón a szervezők megaláztatottan fogadták a diákok pozitív visszajelzéseit, akik közül sokan csak ennyit mondtak az oklevelek, emléklapok átvételkor: „Köszönöm szépen, hogy itt lehettem!” Talán ez jelzi a legjobban azt, hogy milyen hatalmas igényre érkezett válaszként az olimpia megszervezése. Az oktatási minisztérium díjait és okleveleit Király András államtitkár nyújtotta át a diákoknak, jóvoltából a felkészítő és kísérő tanárok is könyvjutalomban részesültek. Mint kiemelte, nagyon örül, hogy a minisztérium, az egyetem és a történelem szakos tanárok között komoly együttműködés épült ki, ennek egyik eredménye ez a tantárgyverseny is.

NAGY GABRIELLA

Az oktatási minisztérium kisebbségi nyelveken folyó oktatásért felelős államtitkári kabinetjének tanácsosa

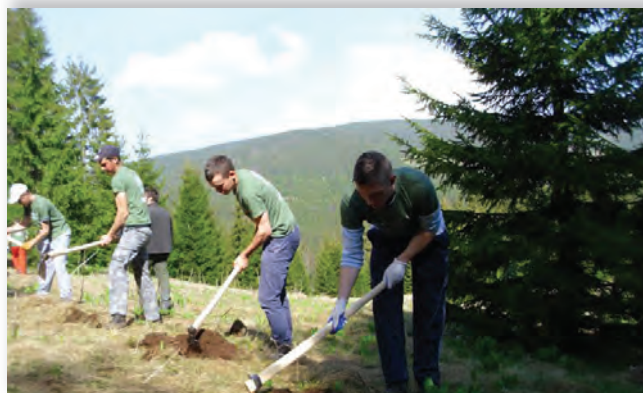
Több tízezer facsemetét ültettek el gyergyószéki diákok

A gyergyóalfalvi Sövér Elek Iskolaközpont és a gyergyószentmihályi Salamon Ernő Gimnázium diákjai csemetéket ültettek az Ültetünk a jövőért akció keretében. A május 3–5. között zajló programnak több hozadéka is van, melyet nemcsak az erdészek, hanem a pedagógusok is fontosnak tartanak.

Az Ültetünk a jövőért projekt a 2000-ben létrejött Mihai Eminescu Tröszt Alapítvány programja, célja az erdélyi falvak

kulturális és természetvédelmi örökségének megőrzése és újraélesztése. Természetvédelmi projektjeinek egyike a Plant for the Future, azaz az Ültetünk a jövőért nevű projekt, amelynek keretében 2009 és 2016 között hét megyében 1 millió 700 ezer csemetét ültetett el az alapítvány több mint 6000 diák bevonásával. A projekt célja a leromlott területek ökológiai egyensúlyának helyreállítása; a természeti csapások által okozott károkat szenvedett tulajdonosok kiségitése; környezetnevelés a helyi közösség és a helyi oktatási intézmények bevonása révén. Induláskor a gyergyószentmihályi erdőrendészeti hivatal szakemberei válaszoltak a diákok kérdéseire, megmutatták a szakma talán legszebb részét, a faültetést. A diákokat autóbusszal szállították a helyszínre, majd egyenpólóba bújtak, szendvicset, csokoládét, vizet, kesztyűt kapott mindenki, valamint csemeteültető kapát vagy vedret. E program keretében ugyanis az alapítvány biztosítja a csemetéket, a diákok szállítást, étkeztetést, az erdészek pedig a szaktudást – tudtuk meg Korpos Attila erdőmérnöktől, az erdőrendészeti hivatal erdőfelújításért felelős munkatársától. Az alapítvány által biztosított csemetéket a helyszínre szállították, az alfalvi diákok a 2,5 hektáros Kozmáké legelőn dolgoztak. Az akció keretében a gyergyóalfalvi közbirtokossághoz tartozó három területen is diákok bevonásával ültettek csemetéket, összesen 38 ezret. A szakemberek megismertették a fiatalokkal a csemeteültetés csínját-bínját, a lényeg persze az volt, hogy szakszerűen ültessék el, hiszen talajtól függően a csemeték 70-80 százaléka marad meg. Az ifjakat munkavédelmi szempontból is felvilágosították, „a kapások hátánál nem volt szabad futkorászni”. Habár nem könnyű munka a csemeteültetés, vidám hangulatban zajlott a tevékenység. Gál

János, az alfalvi iskola pedagógusa arra hívta fel tanítványai figyelmét, hogy nem az elültetett mennyiségen van a hangsúly, hanem azon, hogy úgy tegyék földbe a csemetéket, hogy majd évek múltán, mikor arra járnak, büszkék legyenek arra, hogy ők is ültettek ezen a részen. A segesvári alapítvány csemeteültető akciójához a Salamon Ernő Gimnázium is csatlakozott. Az iskola biológiatanárainak felügyelete, a gyergyószentmihályi közbirtokosság és a magánerdészet munkatársainak irányítása mellett háromosztálynyi diák 22 ezer darab fenyőcsemetét ültetett el. Az erdősisítés a gyergyószentmihályi közbirtokosság békényfői területein zajlott. Az iskola igazgatója, Lakatos Mihály elmondta, fontosnak tartják, hogy a fiatalok megtanulják megbecsülni a környezetet, és ez az akció kiváló erre. „Ha ők maguk ültetik el a csemetéket, tudni fogják, hogy mivel jár ez a munka, és ha később az erdőben járnak, nem fogják bántani, kívágni a fákat. Az akció közösségformáló része sem elhanyagolható” – fogalmazott. Az ifjak a csemeteültető akcióval hozzájárultak iskolájuk felszerelésének bővítéséhez. Didaktikai eszközökkel gazdagodnak a tanintézmények, ugyanis az elvégzett munkáért 1000 euró értékben igényelhetnek ökológiai laborhoz járó felszereléseket a szervező alapítványtól.

BARICZ TAMÁS IMOLA

Interjú Böjte Lidia szászrégeni magyartanárral – 2.

„A tanítványaimban soha nem csalódtam”

Előző lapszámunkban közölt interjúnk második, befejező része.

– Mi a tapasztalata, hogy állnak a diákok általában a helyesírással?

– Sokszor siralmasnak tűnik a helyzet, hiszen azok, akik nem olvasnak, nyilvánvaló, hogy nem is tanulnak meg helyesen írni. E tekintetben azonban öröndetes, hogy a magyar nyelv és irodalom tanítás programja már évek óta megváltozott, az anyag szellősebb, a nyelvtanítást pedig alárendelték: nem cél, hanem eszköz a helyes beszéd és írás tanításához. Én így tanítom a nyelvtant: minimális elméleti tudást kérek, főleg ötödikben és hatodikban nem is elméleti nyelvtant tanítok, hanem helyesírást.

„A másik jelenség, amivel állandóan ütköztem és ütközöm most is, hogy vannak pedagóguskollégák, akik nem tudnak helyesen írni, és tőlem kérdezik a gyermekek, hogy mit csináljanak. Mindig azt mondom, hogy ti írástok helyesen a füzetbe.”

Minden témánál előtérbe helyezem, hogy kilencven százalékbán a helyesírás számít, és csak tíz százalékbán a nyelvtan. A nagy nyelvtani elemzéseket már nem kérik tőlük, akkor meg minek kínozzam a diákokat, ehelyett inkább valami hasznossal töltjük az időt. A helyesírási szótár szabályzatát használom, rengeteg gyakorlatot végzünk, többször tollbamondást íratok, így legalább két jegyet kapnak az ötből helyesírással. Nagy hangsúlyt fektetek a helyesírás tanítására, ami nem jelenti azt, hogy olyan kiválóak az eredmények, de amit tudok, megteszek. A diákok között akad olyan, aki magyarórán helyesen ír és helyesen fogalmaz, de a

következő órán már nem figyel oda erre. A másik jelenség, amivel állandóan ütköztem és ütközöm most is, hogy vannak pedagóguskollégák, akik nem tudnak helyesen írni, és tőlem kérdezik a gyermekek, hogy mit csináljanak. Mindig azt mondom, hogy ti írástok helyesen a füzetbe, és nem úgy, ahogy a táblára felírta a tanár vagy a tanárnő. Ilyenkor felteszik a kérdést, hogy de a tanárnő nem végzett egyetemet? Én azt felelem, hogy talán románul végezte, de ha magyarul is végzett, nem az egyetemen tanulják meg a helyesírást... A gyermekek meg csodálkoznak ezen. Persze ugyanakkor akadnak nagyon igényes kollégák, akik, amikor egy felmérőt összeállítanak, megkérdik tőlem, hogy ezt vagy azt hogy írást helyesen.

– Magyartanárként nemcsak az osztályteremre korlátozza a tanítást, nevelést. Többek közt színházba, kirándulni is viszi a diákjait.

– Már ötödikben erre nevelem a gyerekeket, akik kérik is minden évben, hogy menjünk színházba. Ha Szászrégenbe elhoznak egy színházi előadást, ami a gyerekeknek való, minden osztályt elviszek, nincs olyan, hogy valaki kimaradjon. Ha a gyerekeknek nincs pénze, akkor beviszem ingyen, vagy kifizetem én a jegy árát, mert nagyon fontosnak tartom a színházba járást. A régi előadások mellett Marosvásárhelyre járunk, autóbust bérelünk, megtörténik, hogy két nagy buszt, hogy a négy magyar osztály és még néhány kolléga is beférjen. Óriási élmény nekik a vásárhelyi színházba járni. A lányok szépen felöltöznek, kistáskákat hoznak, a fiúk sem farmerben jönnek. Maga a környezet ünnepélyes, magasztos, más, mint a régi művelődési ház. Mikor van idő, elmegyünk más helyekre is, ahová a gyerekek szeretnének, valamit vacsorázni. Nagy élmény számukra az ilyen kiruccanás, utána meg is szoktuk beszélni az előadásokat. A saját osztályomat minden évben elviszem valahová kirándulni, egy magyar történelmi és kulturális utazásra. A nyolcadikosaimmal

kétnapos székelyföldi körútra utazunk, ahol szórakoztak is, de koszorúztunk általában a Tamási Áron sírjánál, a Mikes Kelemen-émlékműnél Zágonban és a Nyergestetőn. A hasznost a kellemessel összekötjük. Nem mondom, hogy ez nem fárasztó, viszont óriási feltöltődés a gyerekeknek. Azt tapasztaltam, hogy nagyon sok diákom nem ismeri a Székelyföldet, nem járt ott, csak hallott róla, és nagy élményt jelent számukra.

„A forradalom után természetesen visszatértem, és létrehoztuk a Kemény János Művelődési Társaságot Török Béla doktorral. Most már egyedül vezetem, bár persze vannak segítőim, akiket megkérek, és a szervezésben is kisegítenek, támogatókat is találunk.”

ra, hogy Hargita és Kovászna megyén végigvezetem őket, emlékműveket látnak, irodalomról hallanak. Tavaly a Székely Nemzeti Múzeumban megnéztük Gábor Áron ágyúját, láttuk a Dzsingisz kán kiállítást. Minden évben elvittem őket Csíkszeredába, a tavaly a Csontváry-tárlatot néztük meg a Csíki Székely Múzeumban. A kirándulás előtt felkészültek, albumokat vettek, osztályfőnöki órán pedig írtam egy felmérőt, és ellenőriztem az album segítségével, hogy hányan figyeltek oda, hogy milyen képeket láttak, és meg voltam elégedve. A Munkácsy-kiállítást is megnéztük, a tatárjárásról szólót is.

– Nemcsak a gyerekek művelődésére fordít gondot, de a szászrégeni magyarság művelődésének megszervezését is magára vállalta, ön a a Kemény János Művelődési Társaság elnöke. Meséljen a szervezet működéséről.

– A társaság 1990-ben jött létre, de én már 1977-től az irodalmi kör tagja vagyok, és benne voltam

a vezetőségében is, ahonnan a Sütő Andrással való találkozást követően rúgtak ki, mert túl jól sikerült, és a *Szabad Európa Rádió* is beszámolt róla annak idején – ez akkoriban történt, amikor Sütő már „kegyvesztett” volt. A forradalom után természetesen visszatértem, és létrehoztuk a Kemény János Művelődési Társaságot Török Béla doktorral. Most már egyedül vezetem, bár persze vannak segítők, akiket megkérek, és a szervezésben is kisegítenek, támogatókat is találnak. Nagyon sokat segített és segít Demeter József, aki most már nyugalmazott református lelképásztor, a DIO-ház megálmodója és fenntartója, Nagy Attila fiatal történelemtanár, rajtuk kívül kultúrakedvelő tanítónők, tanárkolégák vagy a könyvtár alkalmazottai, akik szintén állandóan érdeklődnek, segítenek.

A SZERZŐ FELVÉTELE

– Nemcsak meghívja Szászrégenbe a kultúra jeles személyiségeit, előadókat, szerzőket, hanem vendégül is látja őket, sőt sokan ott is alusznak önkönl.

– A múlt rendszerben a meghívott írók, előadók mindig nálam aludtak, ott is ettek. Az is előfordult, hogy a három szobából kettőben a vendégek aludtak és mi négyen a harmadik szobában egy ágyban. Sok ehhez hasonló személyes emlékem van, annak idején Lászlóffy Aladár kérdezte is, miért nem írom meg ezeket az élményeket, hiszen akár best-

• Böjte Lidia: „Ha újramezhetném, akkor is magyartanár lennék.”

János Művelődési Társaság emlékkönyvét, abban mindenik meghívott benne van, sőt fényképalbum is őrzi annak emlékét, hogy kik voltak a Régenbe érkező meghívottak. Az album Kányádi Sándorral kezdődik 1982-ben. A látogatásokkal kapcsolatos személyes élmények nagyon gazdagok, és természetesen ezek nincsenek benne egyik naplóban vagy dokumentumban sem, például az estek hangulata, vagy hogy számomra ezek a szerzői estek mit jelentettek. Azt hiszem, nagyon hálásak nekem a szászrégeni magyarok azért, hogy igyekeztem megszervezni a városban a művelődési életet. Egyébként soha nem hitték el, mikor azt mondtam, hogy önzésből fogtam hozzá a szervezéshez. Pedig igaz, hiszen Kolozsvárról kikerültem Régenbe, nem találtam a helyem, kellett valamit mozdítanom, hogy életben maradjak szellemileg és szükségét éreztem jeles szellemiségekkel találkozni.

– Visszatérve a tanításra, úgy tudom, a diákjainak is szervez rendhagyó magyarórákat, amikor egy-egy íróval, költővel találkozhatnak a gyerekek. Hogyan zajlanak ezek az alkalmak?

– A gyerekek azt hitték sokáig, hogy minden költőhalott, és akkor meghívtam

egy élő író, az első, Sebestyén Mihályt, majd élő költőt, Demény Pétert, most márciusban Markó Béla volt a meghívottam. Tapasztalatom szerint nagyon szívesen jönnek ezekre az irodalomórákra a diákok, érdeklő őket, ami ott elhangzik, kérdegetik is a meghívottat. Lehet, hogy én lovaldom bele ebbe a gyerekeket, az én rajongásomat átadom nekik is.

– Nagyon lelkesen mesél a tanításról, pedig már nincsen nagyon messze a nyugdíjazása. Meddig tanít még?

– Ezen a tanéven kívül még egyhez van jogom. És azt hiszem, már tényleg ideje elmenni, mert Régenben a magyar gyerekek száma rohamosan csökken, maholnap csak két iskolában lesz magyar tagozat, és át kell adnom a helyemet, hogy a fiatal kollégáim ne maradjanak állás nélkül. Egyébként nem untam meg egyáltalán a tanítást, és nem engedtem lennebb a mércét, érzésem szerint nem tanítok unottabban vagy gyengébben. Viszont úgy érzem, már ideje, hogy egy kicsit lazábban éljek, és mindent tudni kell abbahagyni.

ANTAL ERIKA

„A gyerekek azt hitték sokáig, hogy minden költőhalott, és akkor meghívtam írókat, költőket. Most márciusban Markó Béla volt a meghívottam. És nagyon szívesen jönnek ezekre az irodalomórákra a diákok.”

seller is lehetne, az irodalmi életéről szóló pletykákkal. Azt mondtam, hogy én ki nem adnám, hogy ki mennyit ivott, hogyan esett le az ágyból, miket mondott nekem, mikor fiatal voltam.

– Összeszámolta már, hogy hány meghívottja volt?

– Nem számoltam össze. Viszont 1990-től errefelé vezetjük a Kemény

© Bereczky Sándor

Szent György a háromszéki v

Kristó-Gothárd
Hunor

A fiatal korosztályt is gazdag programsorozat várta az április 22. és 30. között szervezett háromszéki városünnepen, a kulturális és szórakoztató rendezvényeket felsorakoztató Szent György Napokon. A 26. alkalommal tartott városnapokon többek közt Szent György Tanoda elnevezésű gyermekváros is működött, amelynek keretében a 4–13 éves korosztály tagjai erejüket,

Kristó-Gothárd
Hunor

gy Tanoda városünnepen

eszüket, bátorságukat edzhették, tudásukat szélesíthették, rátermetségüket kamatoztathatták az Erzsébet parkban lévő tó körül, a Sárkány lakóhelyén, ahol megkísérelték „párbajra hívni” a Sárkányt. A kilencnapos városünnepen összesen 300 programot bonyolítottak le, és a vakáció ellenére a báb- és gyerekelőadások is telt házasak voltak.

FOTÓK: BERECHKY SÁNDOR, KRISTÓ-GOTHÁRD HUNOR

Lukács János húsz év után tért vissza a tanárkodáshoz

A „kertésszel” egy tordai fűszerkertben

Megszerettetni az irodalmat a gyerekekkel és érettségire felkészíteni őket – egymásnak ellentmondó kihívások. Így vélekedik „a kertész”, azaz Lukács János, aki huszonegy évvel az egyetem elvégzése után most kezdő magyartanár a tordai Jósika Miklós Elméleti Liceumban – lelkesen, szenvedélyesen, kreatív ötletekkel, rajongással.

– Az egyetem után egy évet tanított Gyergyószentmiklóson, majd volt újságíró, cégtulajdonos, lapalapító, marketin- ges, végül visszatért régi szerelméhez, a tanításhoz.

– Eljön a pont, amikor az ember elgondolkodik a szakmai életén, hogy ezt szeretné-e csinálni vajon még sokáig, vagy talán mégsem. Akkor azt mondtam, hogy mégsem, és menjünk vissza

a tanügybe, így született meg a döntés jó másfél évvel ezelőtt. Az én koromban már kicsit furcsa újrakezdeni az életet, egy pályát, de azt mondtam, hogy bele- vágok – meséli Lukács János, akinek az egyetem padjairól most kikerült fiatal- lokkal együtt kellett vizsgáznia. Ehhez komoly elszántságra volt szükség, hi- szen sokat felejtett első tanáréve óta, újra kellett tanulnia a vizsgaanyagot, sok változás is történt az utóbbi évtíze- dekben. – Sok minden változott a mód- szertanban, szerintem jó változások. Sokkal nagyobb hangsúlyt fektetnek mostanában a kompetenciafejlesztés- re: olvasás, szövegértés, szövegalkotás. Azon képességeket kellene fejleszteni, amelyek majd hozzásegítik diákjainkat ahhoz, hogy az életben tudjanak egy szöveggel bánni, tudjanak megérteni egy szöveget, tudják kifejezni magukat akár szóban, akár írásban. Ez sokkal fontosabb annál, mint hogy tudja, mi a színesztézia, mert lehet, hogy annak kevésbé veszi hasznát a mindennapi életben – beszél a kezdeti elhatározást követő kihívásokról, amelyek végül oda vezettek, hogy egy fél állást tudhat magáénak a tanügyben, és közben leg- alább egy egészet is kitesz szerteágazó tevékenysége, amelyekbe diákjaival belefogott. Lukács János magyar iro- dalmat tanít Tordán, a Jósika Miklós Elméleti Liceumban heti 10 órában.

– Ez nekem az életemet kitöl- ti most. Persze csinálunk mást is, színjátszócsoporthoz, kreatív blog, bölcs

diákok, mindenbe beleugrok. Ez a kez- dőnek a lelkesedése talán, azt mond- ták, majd elmúlik. Hát egyelőre nem múlt el. De azt hiszem, ha ennél több órámnak lenne, az már olyan szinten teher volna, hogy fájna rendesen felkészül- ni, kitalálni a feladatokat. A magyar

„Próbálok nagyon külön- böző szövegeket adni a diákok kezébe. Kezdtük Janus Pannoniusszal, Balassi Bálinttal, az- tán folytattuk Mikes Kelemennel és Zrínyi Miklóssal. Nem ijedtünk meg a barokk szövegtől sem, azt találtam ki, hogy az eposzt mai magyarra »fordítottuk«.”

• Lukács János: „Mindenféle szöveggel megkínálom a diákokat”

Lukács János István 1973-ban született Kolozsváron. Középiskolai tanulmányait a Báthory-líceumban végezte, majd 1996-ban a BBTE Bölcsészkarán szerzett magyar–nép- rajz szakos oklevelet. Ezután Gyergyószentmiklósról kerül, ahol a Gyergyói Kisújság fő- szerkesztője lesz, ezzel párhuzamosan tanári állást vállal a Kós Károly Gimnáziumban, majd megalapítja az Új Kelet című hetilapot. Az ezredfordulón a gyulafehérvári érseki hivatalban dolgozik sajtóreferensként, végül ismét Kolozsvárra kerül, ahol hosszú időn ke- resztül a Krónika szerkesztőjeként, később rovatvezetőjeként és főmunkatársaként dolgo- zik. A Krónikától való távozása után saját céget alapít, és újra megpróbálkozik egy önálló hetilap, a katolikus Keresztalja kiadásával. Ezután néhány évig online marketing szakértő a Polysoftnál, tavaly ősz óta magyartanár a Jósika Miklós Elméleti Liceumban.

irodalomtanítás sajátos helyzetben van, mivel nincs egységes tananyag a liceumok számára, minden tanár magának készíti a tervet. Részben jó annak, akinek már van rutinja, és aki kilencediktől kap egy osztályt, de ha 11. osztályt kap, meg kell gondolni, hogy ezek a gyerekek jövőre érettségire kell álljanak.

– Mennyire igazodik a mai diákok vi- lágképeéhez az érettségi tananyaga?

– Az érettséginek megvan a maga hagyománya. Nem biztos, hogy rossz az érettségi követelmény, csak kicsit messze van azért a diákoktól, azt látom. Ahhoz, hogy te azt mondhasd, van egy általános műveltség – az érettségi- nek erről is kellene szólnia –, ahhoz va- lóban tudni kellene bizonyos fogalma- kat, használni megfelelő módon szó- ban, írásban, ismerni az árnyalatnyi különbségeket a kifejezések között, a

korokkal tisztában kell lenned, a jellegzetességekkel, a stílusokkal, el kell olvasni, ha nem is minden művet, hiszen az lehetetlenség, de legalább korszerűként egy-két művet. A kihívás ott van, hogy úgy tarts órát és taníts, hogy annak ne legyen iskolaszaga. Mert már attól, hogy órán vannak, a diákok iskolaszagúnak érzik az egész folyamatot, és ezzel meg is öltünk mindent, hiszen nagyon nehéz egy vers szépségeiről így beszélni, vagy bármilyen alkotás rejtett

„Nem lehet magyar érettségire felkészülni úgy, hogy bemagolok száz, háromszáz tételt, ez képtelenség. Sokan úgy képzelik a felkészülést, hogy én tanárként lediktálom az esszéket, ők meg otthon azokat bemagolják. De abból a diák semmit nem tanul.”

finomságairól, megnyílni egymásnak, csak úgy beszélgetni a szövegről. Ha ez sikerül, akkor ő már tanult valamit, amire az érettségien is meg az életben is szüksége lesz. Nem lehet magyar érettségire felkészülni úgy, hogy bemagolok száz, háromszáz tételt, ez képtelenség. Sokan úgy képzelik a felkészülést, hogy én tanárként lediktálom az esszéket, ők meg otthon azokat bemagolják. De abból a diák semmit nem tanul, és magyarból amúgy sem lehet magolással eredményt elérni. Aki jó eredményt szeretne magyarból, annak két dolgot kell tennie: olvasni sokat és írni sokat, magolni nem érdemes. Az a cél, hogy ő maga tanuljon meg esszét írni! Olvassa el a művet, gondolkodjon rajta, hozzon létre annak alapján a mű értelmezéséhez kapcsolódó részszövegeket, és akkor abból össze fog állni előbb-utóbb az esszé, amit a diák maga hoz létre. Azt szeretném, hogy ők jussanak el arra a szintre, hogy a szöveget megértik, tudják értelmezni, összefüggő szövegben tálni, összehasonlítani, képesek legyenek észrevenni és kifejezni a másodlagos jelentéstartalmakat. Ez egy képesség, ami csak nagy rutinnal jön

meg egy gyereknél, hosszú idő alatt, és ezt csak úgy lehet, ha beszélgetünk a művekről. Szeretem a csoportmunkát, ahol 3-4 diák közösen dolgozik egy feladaton. A barokk szöveget például nehezebb megérteni egy felnőttnek is, nem könnyű a nyelvezete, a diákoknak pláne, a mögöttes levő idea is távol áll tőlük. Zrínyi önfeláldozása, ahogyan kirohant a várból azzal, hogy most meghal Istenért és egy ügyért... valljuk be, ezektől a gondolatoktól a Facebook-generáció tagjainak többsége távol áll. Viszont csoportban dolgozva, egymást segítve könnyebb, és van, aki egy idő után élvezni kezdi. Szeretem megvárni azokat is, akik lassabban haladnak, hogy mindenki győződjön ki magából a megoldást, ne maradjon ki az az élmény, hogy ő hozott létre valamit, ő írta le, ő vette észre.

Így lesz saját élmény az olvasás, ha ketten hozzuk létre: az író és az olvasó

– Nagy lelkesedéssel végzed a munkád. Hogyan lehet megszólítani és kreatív tevékenység irányába terelni a mai diákokat?

– Az irodalmat megszerettetni velük és érettségire felkészíteni őket, ez két olyan dolog, ami egymásnak homlokegyenest ellentmond. Mindkettőt megcsinálni nagyon nehéz. Hogy szeressenek szövegekkel foglalkozni, alkossanak, legyenek kreatívak, bátrak, merjenek kérdezni, gondolkodni egy szövegen – ezek mind olyan munkát igényelnek, ami más jellegű, mint az, hogy tanul meg fiam, hogy x verset hogy elemezzük, magyarázzuk a címét, kikeressük belőle a metaforákat. Ezeket a nagyon iskolaizű dolgokat úgy kell megcsinálni, hogy a gyerekek ne vegyék el a kedvét attól, hogy olvasson, szeresse az irodalmat. Ezért is próbálok nagyon különböző szövegeket adni a diákok kezébe. Kezdtük Janus Pannoniusszal, Balassi Bálinttal, aztán folytattuk Mikes Kelemennel és Zrínyi Miklóssal. Nem ijedtünk meg a barokk szövegtől sem, azt találtam ki, hogy az eposzt mai magyarra „fordítottuk”, egyik-másik jelenetet lerajzoltuk, egy alkalommal pedig az iskolaudvaron eljátszottuk az osztállyal a várvédők csatáját. Meg lehet tanítani a Zrínyiaszt is. Nem kell kihagyni a tananyagból egy szöveget csak azért, mert nehéz. A házi olvasmányok terén is a változatosság

Fűszernevek és feladatok

Kurkuma

(feladat: Zrínyi beszéde a kitörés előtt)

„Ezt a napot ne feledjétek! Ma mindannyiunk a hazáért haltok meg! A spártaiak csak 300-an voltak, mégis majdnem győztek a perzsák ellen. Viszont mi 500-an vagyunk, ezért a győzelmünk szinte biztos! Ezért kérek én titeket, tartsatok velem, védjük meg e szent földet a törököktől. Ma éjjel nem a családokkal fogtok vacsorázni, hanem a mennyben... az Isten asztalánál!

Fahéj

(feladat: Osztálytársam, Harry Potter)

Egy levelet kaptam... Harry Pottertől.

Kedves Új Ismerősöm!

Mindenkiben van egy kis varázserő, csak önbizalom és akarat kell hozzá!

A Roxfortba induló vonatra már megvettem a jegyed. Jövő pénteken indul hajnali négy órakor. Kérlek, legyél pontos, mert a vonat nem várhat sokáig.

U. I. Megdöbbenő volt, ugyanakkor hálásan köszönöm, hogy a szörnyet békává változtattad. A könyvet ő őrizte, most már nálam van biztonságban. Piton szobájába fogom tenni, hogy szórakozzon vele.

Minden Jót!

Harry Potter

Koriander

(feladat: írd eposzi hasonlatot)

Olyan érzés kerített hatalmába, mintha elvarázsoltak volna, homályosan, de mégis tisztán láttam, a Hajnalcsillagot, Vénuszt, a szépség római istennőjét, a legfényesebb bolygót az égen, a legcsodálatosabb teremtet a földön, ki oly légies, oly könnyed, oly gyönyörűsége, tündéri, felejthetetlen... Villámcsapásként ért a felismerés, nagyon tetszik a lány... szerelem-e ez?

híve vagyok, először Jókait adtam nekik, utána Harry Pottert, most Mikszáth van soron, és azt hiszem, hogy egy Rejtő Jenővel fogjuk befejezni a tanévet. Azt hiszem, így megkapják a különféle létező szövegekre jellemző változatosságot, megértik, hogy az is könyv, meg ez is könyv, az is irodalom, ez is érdekes, megkereshetjük mindenben azt, ami szép. Elvárom a gyerektől, hogy gondolkozzon a szövegen. Nem elég elolvasni valamit, és a tartalmát leírni, az

nem olvasónapló, mert a netről kimásolhatja akármikor. Adtam 25-30 kérdést, amelyeken el kell gondolkodnia, és azokat is le kell írnia az olvasónaplóba. Kivel azonosulna, hogyan menne tovább a cselekménnyel, milyen valós életbeli helyzetet ismer, amire a könyvbeli szituáció hasonlít. Gondolkozzunk el ezeken a dolgokon, írjuk is le, ettől lesz saját élmény az olvasás, ha ketten

köztük a tordai. Ilyen körülmények között nem is olyan egyszerű próbákat tartani.

– Nem hozhatom őket vissza 5-re, 6-ra, csak este tízkor van busz vissza, ráadásul én is Kolozsvárról ingázom. Emiatt nálunk egy színjátszókör sokkal nagyobb kihívás. A kollégák nagy megértésére van szükség, hogy elengedjék a diákot 2-től 3-ig az órától, mert próba van. Egy iskolai színjátszó

Huhh! De hát tanár úr, az Apácaiban, ott olyan színjátszó kör van, a színházból hívnak színészt, és az készíti fel őket, nem kispályások. A JZSUK? Ahhh, hát mi nem érjük azokat fel, de tanár úr, ki fognak nevetni minket!” Dehogyan, pont olyan gyerekek, mint ti vagytok, pont két fülük van, két szemük, semmi gond nincs, menjünk el, mutassuk meg magunkat. Kellott egy kis idő, amíg ezt elfogadták, az elején nagyon nehéz volt elindulni, mert féltek, hogy ők nem olyan jók, hogy megállhatnak a helyüket egy olyan kultúrvárosban, mint Kolozsvár, ahol szerintük mindenki a színház csecsen lóg, és ott az opera is. Jó önbizalmat adott nekik ez a néhány kiruccanás, látom rajtuk, hogy megváltoztak, kezd a mellény kinőni, és ez jó. Ugyanakkor az iskolának is egy névjegykártya ez, erre is később jöttem rá.

– A közösségi oldalon láttam egy fényképet, a diákokkal ültök a fűben. Ott mi zajlott éppen: magyaróra, színjátszókör?

– Születésnapom volt, a kilencedikesek megtudták, és amikor bementem órára, felálltak és elénekelték, hogy „Ez a nap más, mint a többi”. Nagyon meghatódtam, jólesett, aztán persze rögtön benyújtották a számlát is, mondták, hogy „tanár úr, olyan szép idő van kint”. Nem is ellenkeztem sokat. Kimentünk, leültünk a fűbe, ugyanúgy a szokott szövegeken dolgoztunk, mint az osztályban is tettük volna, akkor éppen a Zrínyiáson, mégis nagyon más hangulata volt az egész órának. Persze mindig akad egy szemfüles tanárkollega, aki alig várja, hogy lencsevégre kapja a szokatlan helyzeteket, ez történt most is.

Titkos petrezselyem, majoránna, kakukkfű

– A kilencedikesekkel létrehozott blog, a fűszerkert követi is a tananyag menetét, ugyanakkor nagyon játékosan dolgoztok ott. A Fűszerkert.wordpress.com a közösségi hálón is követhető, itt bárki hozzászólhat, nemcsak a jósikások, nemcsak a diákok.

– A fűszerkertet a tanév elején találtam ki, hogy legyen valami játék abban, hogy alkossunk, hozzunk létre szövegeket. Amúgy nagyon szeretek játszani. Mindenkinek kiosztottam egy fűszernevet, a cetli hátára felírták a nevüket, e-mail-címüket.

Fotók • VREMIR MAGDOLNA

• Lukács János: „Folyton éreztetni, hangsúlyozni kell, hogy ti egy csapat vagytok.”

hozzuk létre, az író meg az olvasó. Nem elég, hogy a művet valaki megírta, azt te is létre kell hozd újból azzal, ahogyan elolvasod, és ez csak akkor működik, ha át tudod szűrni önmagadon a szöveget. Ez szokatlan nekik, pedig nagyon fontosnak tartom, mert ha ezt nem szokják meg most, akkor később nem fognak már olvasni. Attól élmény az olvasás, hogy nekem mond valamit, az enyém az a történet, és akkor lesz az enyém, ha tényleg elgondolkodtam vele-róla egy kicsit.

A színjátszókör lélekgyógyásza és névjegykártya

– A Jósikában ősszel színjátszó kör is alakult, Lukács Jánost a diákjai kérték meg a beindítására. Ez nem is olyan egyszerű, mint amilyennek elsőre tűnhet, a diákok közül sokan ugyanis ingáznak, pontos időben induló buszjárataik vannak Aranyosgyéresre, Tordaszentmihályra, Aranyosgerendre, kevés

körnél egyébként nem is a rendezői kvalitások a legfontosabbak vagy a pedagógusi rátermettség, inkább nagyon-nagyon sok pszichológiáról szól az egész, egyben tartani és folyamatosan motiválni a csapatot. Folyton éreztetni, hangsúlyozni kell, hogy ti egy csapat vagytok, egymást segítitek a színpadon, egymásra kell ráhangoltatni a társaságot, és ezt az egész folyamatot nemcsak rendezőként kell kezelni, hanem közben a csapat kohézióját is erősíteni. Erre is menet közben jöttem rá. Karinthy vígjátékát, A bűvös székét farsangkor az iskola diákjainak mutattuk be, aztán elindultunk vendég szerepelné a JZSUK-ba, a Báthory-liceumba, a Kolozsvári Református Kollégiumba, és a tordai magyar napokon is felléptünk. Sok szempontból jó elvinni a darabot vendég szereplésre. A gyerekek látják, hogy nem kell gátlásaik legyenek amiatt, hogy „mi a tordai iskola vagyunk”. Az első reakciónk az volt: „Kolozsvár?

A fűszernevekkel oldják meg az általam kitalált feladatokat az internetes blogon, és ezt megszerették. Van egy titkos, konspiratív íze az egésznek, hiszen senki nem tudja a társáról, hogy az a bojtorján vagy éppen a kakukkfű. Az osztályban egymás stílusáról próbálják találgatni, hogy ki lehet, néha mondják is, hogy „tanár úr, én már tudom, ki az ánizs, mert csak ő írhat úgy”. Ők is követik egymás szövegeit, és már ott is vagyunk a kész-

„»Ahhh, hát mi nem érjük azokat fel, de tanár úr, ki fognak nevetni minket!« Dehogya, pont olyan gyerekek, mint ti vagytok, pont két fülük van, két szemük, semmi gond nincs, menjünk el, mutassuk meg magunkat. Kellett egy kis idő, amíg ezt elfogadták, az elején nagyon nehéz volt elindulni.”

ségfejlesztésnél, ami az olvasáshoz hozzátartozik. Önmagát is felfedezi egy-két gyerek, akik kimondottan tehetségesek abban, hogy adott témára adott módon írjanak. Volt egy feladat például, találj ki egy szereplőt és mutasd be, ki lenne a te regényhősed. És akkor az arcát, az alakját, a járását, a beszédét, a cigarettát a szájában, mindent leír, teljesen hiteles lesz a figura, és ez egy kilencedikes gyerek. Tehát képesek rá, csak ki kell hozni belőlük. A fűszerkertés blog egy játék, csak 25%-ban kötelező, vagyis négyből egy tetszés szerinti feladatot mindenkinek meg kell oldania. A tanárkollégák is olvassák, követik, nevetnek, időnként megkommentálják a tanárban, de még a szülők sem mindig tudják, hogy az ő gyerekük milyen fűszernév alatt dolgozik – részletezi Lukács János örömmel.

A fűszerkertés élmény meglátogatni, az érdekes feladványok még játékos kedvű felnőtteket is elcsábíthatnak. Az idézetkvízben verssorokat költenek át úgy, hogy csak a magánhangzókat őrzik meg az eredeti versből, de minden

• Lukács János: „az irodalomórán megkereshetjük mindenben azt, ami szép.”

mássalhangzót lecserélnek, és természetesen értelmes szövegnek kell születnie – ami aztán sokszor mulatságosra sikeredik. Egy másik feladatban Zrínyi lelkesítő beszédét kellett megírni a kitörés előtt, aztán egy közösen kiválasztott szereplő, Doboz történetét írták meg a kilencedikesek, egymás részleteit folytatva. Az egyik legnépszerűbb feladat az osztálytársam, Harry Potter című volt. A fogalmazásokban igazán eredeti ötletek születtek, amelyeken még az imitt-amott sántító helyesírás sem ront – az egyébként szabály itt, hogy a hozzászólások szövegeit nem korrektúrázzák. Harry Potter a kilenc és háromnegyedes vágányon várakozó keskeny nyomtávú vonatra száll, és Tordára téved, ahol rádöbben, hogy vissza sem térhet, mert itt évek óta nem jár vonat. Jobb híján elindul a városba, és pontosan a Jósikába jut. Itt aztán megismeri az okostelefont, Sportert, a tornatanárt, aki azért hívta őt Tordára, hogy megtanítsa a jósikásokat kviddicsezni, aztán randira ment egy jósikás diáklánnyal a sóbányába, veszélyes könyvet keresett az iskola padlásán, amely kiengedi magából szörnyszereplőit, és elvarázsolja a tanárokat: hatására a történelem-tanárnő énekelve magyaráz, földrajzórán mozog a térkép, a matektanár pedig folyton vicceket mesél.

– A kortárs művek nagyobb számban való bevonása a tananyagba segít-e eljutni a gyerekekhez oly módon, hogy

aztán őket a nagybetűs irodalom irányába is terelje?

– Vittem be órára Varró Dánielt, Lackfi Jánost, Demény Pétert, utóbbit személyesen is. Most Balázs Imre József fog jönni hozzánk, hogy szokják meg: nem minden költő halott költő, és nem minden költőnek van már szobra valahol, és viseli a nevét egy-két utca, így akár belőlem, belőled, belőle is lehet író vagy költő. A kortárs szövegek persze segítenek abban, hogy közelebb kerüljenek az irodalomhoz, de én nem annyira a kortárs irodalom mindenhatóságában hiszek, mint inkább a változatosságban, abban a gazdagságban, amit az íróink, költőink ezer év alatt létrehoztak. Ezért mindenféle szöveggel megkínálom a diákokat, úgy gondolom, hosszú távon ez bizonyára megtérül. Kapnak középkori legendát, Varró Dánielt, Demény Pétert, Kölcseytől Himnusz, egy Aranyembert, egy Harry Pottert, Kosztolányitól Esti Kornélt. Ez mind irodalom. Miért? Mitől az? Melyikben mi a szép, mi az érdekes? Milyen válaszokat adnak ezek a művek az én mindennapi problémáimra? Vagy milyen újabb kérdéseket vetnek fel bennem? Azt hiszem, a változatosság által fog bennük az az érzék kifejlődni, amittől élvezni tudják, hogyha valamit olvasnak. És rájönnek arra, hogy az olvasás életünk végéig kiapadhatatlan örömforrás.

KEREKES EDIT

Kolozsváron tartották az első magyar római katolikus országos hittanolimpiát

„Sosem fogunk olyan modern világot élni, hogy Isten és az ő szava nélkül meglegyünk”

Első ízben szervezett magyar nyelvű római katolikus hittanolimpiát az oktatási minisztérium, a rendezvénynek a kolozsvári Báthory István Elméleti Líceum adott otthont április 26–28. között. Nem teljesen új kezdeményezésről van szó, hiszen főegyházmegyei szinten több éve szerveztek tantárgyversenyt, ám ez a mostani nemcsak országos lefedettséggel büszkélkedhet, de a tanügyminisztérium hivatalos versenykalendáriumába és tevékenységi körébe is bekerült.

A hajdan Katolikus Főgimnáziumként működő Báthory dísztermében vette kezdetét a háromnapos olimpia, amelyre 110 diák érkezett az ország 45 iskolájából.

„A világi tizedik osztályosok a világvallások erkölcsi törvényeinek fontosságát emelték ki érvelő szöveg formájában, illetve arról is beszámolhattak, hogy milyen konkrét feladatokat vállalnak az egyház életében.”

Krisztus mércéje, világvallások

Nagy megtiszteltetés volt számunkra az ünnepi megnyitón nagyméltóságú Böcskei László váradí püspök úr jelenléte és köszöntése, aki nem csupán nyomon követi, de nagyban támogatja is a hitoktatás fellendülését országos szinten. Köszöntőbeszédet mondtak a házigazdák: Török-Gyurkó Zoltán Kolozs megyei főtanfelügyelő-helyettes, valamint Timár Ágnes, a Báthory igazgatója. Jómagam az országos bizottság ügyvezető elnökeként a Szent

László-év jelentőségére és szent királyunk életpéldájára hívtam fel a diákok figyelmét. Ünnepi beszédet mondott továbbá Kovács Sándor kolozs-dobokai főesperes, az olimpia egyik főtámogatója, valamint az országos bizottság elnöke, dr. Holló László, aki hivatalosan megnyitotta az olimpiát. Potyó István karnagy vezetésével fellépett az iskola kórusa, amelynek tagjai a transzcendens iránti vágy érzését közvetítették a hallgatóság felé. Vacsora után *Ludens filii Dei* címmel Miklós György és társai zenés-játékos előadása zárta az első napot. Másnap, április 27-én került sor az írásbeli dolgozatok megírására. Volt a feladatok között a tananyaggal kapcsolatosan kvízkérdés, fogalommagyarázat, leírás és a tartalmasabb utolsó tétnél a kisebbeknek fogalmazást, a nagyobbaknak pedig esszét/kis-esszét kellett írniuk, aktualizálva a mindennapi életre. A hetedikeseknek többek között Loyolai Szent Ignácot és a Jézus Társasága szerzetesrendet kellett bemutatniuk, míg a nyolcadikosok a mennyei Atya gondviselő szeretetének megnyilvánulásait fejtegették. A világi tizedik osztályosok a világvallások erkölcsi törvényeinek fontosságát emelték ki érvelő szöveg formájában, illetve arról is beszámolhattak, hogy milyen konkrét feladatokat vállalnak az egyház életében. A teológia szakos tizenkettedikes diákok azt a kérdéskört is taglalták, hogy mit jelent felnőni Krisztus mércéjéhez, a keresztény nagykorúsághoz.

A hitüket vállaló diákok

A kincses várost megismerő sétán vehettek részt a versenyzők, akiket a Báthory-liceum diákjai vezettek körbe a városban, a 700 éves Kolozsvár történelmi múltját idézve. Este Laczkó Vass Róbert kolozsvári színész *A legszebb hosszú út* című verses-zenés előadásának örvendhetek a résztvevők a Báthory István Elméleti Líceum dísztermében. Másnap a Szent Mihály-

templomban érseki szentmisén adhatunk hálát az átélt örömekért és a szép eredményekért, ahol Jakubinyi György érsek szentbeszédében kihangsúlyozta: „egyáltalán nem kell sajnálnunk azt, hogy mi nem élünk Jézus korában, hiszen most is lehetőségünk nyílik a szolgálatra, arra, hogy gyakoroljuk az

„Az efezusi levélnek a mindennapi életre nézve is van tanítása. Vállaljuk azt a feladatot, amelyet Isten bíz ránk, ne féljünk tőle, ne féljünk, mert annyit bíz ránk, amennyire erőnk van. Ehhez azonban fel kell nőni. Ebben a növekedési folyamatban segít az ima, amely kétsávos út.”

irgalmasság testi és lelki cselekedeteit úgy, ahogyan azt például Lisieux-i Kis Szent Teréz is tette. Isten előtt ugyanis nincsenek kis és nagy tettek, csak nagy és kis szeretetek. Ha a szeretet nagy egy közösségben, akkor az a közösség is nagy Isten szemében.”

Szentmise után díjkiosztással, majd ünnepi ebédrel zárult a rendezvény-sorozat. A diákok dolgozatait végigolvasva azt a következtetést vonhatták le a bizottság tagjai, hogy a dolgozatokat hitüket tudatosan vállaló diákok írták, valamint hogy a felnövekvő generáció is fontosnak tartja hitének megismerését, megélését és megvallását.

NAGY GABRIELLA
Az oktatási minisztérium
kisebbségi nyelveken folyó
oktatásért felelős államtitkári
kabinetjének tanácsosa

Fotók • ISZLAI EDITH

„Ma is aktuális a Szentírás” – részletek a diákdolgozatokból

• „Keresztény életünkhöz hozzátartozik, hogy kérdezzünk, és megvalljuk Jézus Krisztust és az őbenne való hitünket. Az apostolok is ezt tették a Lélek vezette őket, és ők is tanúságot tettek a maguk módján, hogy nem hallgathatunk arról, amit tudunk és megtapasztalunk... én is érzem, hogy nem hallgathatok arról, akit megismertem a Szentírás és a Szentlélek által. Érzem, hogy engem az Úr erre az útra hív, és már tapasztalom is, hogy szépen fokozatosan hogy készít fel engem erre a szolgálatra.”

• „Az efenezusi levélnek a mindennapi életre nézve is van tanítása. Vállaljuk azt a feladatot, amelyet Isten bíz ránk, ne féljünk tőle, ne féljünk, mert annyit bíz ránk, amennyire erőnk van. Ehhez azonban fel kell nőni. Ebben a növekedési folyamatban segít az ima, amely kétsávos út, és erre nagyon vigyázzunk: az egyik sávon mi beszélünk, és ő hallgat, a másik sávon ő beszél, és mi hallgassunk, mert az ő szava nagyon fontos.”

• „Sokszor nem is gondolnánk, hogy milyen kis dolgokkal lehet egy emberben elültetni a hit magvait. Egy-egy szó, egy jó

cselekedet, amit a környezetében tapasztal, arra sarkalja, hogy legközelebb ő is jót tegyen valakivel.”

• „Én őszintén sajnálom a hitetleneket. Gondoljunk csak bele, ha nekem már senkim sem maradt a földön, még mindig ott van az én Istenem, akihez bármikor szólhatok, akár panasszal, akár hálával jövők.”

• „Számomra a megváltás műve hitet jelent. Tudok hinni abban, hogy igen, valóban volt valaki, ami magára vette az emberiség bűneit. Megváltott, és erőt adott abban a hitben, hogy egyszer vele leszek az örök életben.”

• „Az ultárszentség kegyelemmel tölti el az ember testét, érzi Isten közelségét és gondviselését. Felnyitja az ember szemét arra, hogy Jézus mit is tett értünk a húsvéti misztériumban, a Szentlélek által pedig segít nekünk továbbadni tudásunkat, teljesíteni papi, prófétai királyi kötelességeinket.”

• „Saját életünkben is megtapasztalhatjuk azt a fajta nyugtalanságot és felháboro-

dást, amelyet Izrael népe érzett. Gyakran nehéz megtalálnunk azt a szeretett személyt, akihez gondjainkkal és kételyeinkkel fordulhatunk. Azonban előbb-utóbb minden ember életében eljön az a pillanat, amikor rájön arra, hogy az egyetlen mentsvára maga Jézus Krisztus, aki életét adta értünk.”

• „Pál munka közben is tudta kérni Isten segítségét és áldását munkájára, nekünk is ezt kellene tennünk minden nap.”

• „A Szentírásra úgy kell tekintenünk, mint a legjobb barátunk levelére, aki az élet kérdéseire ad megbízható felelet. Nem számít, hogy sok-sok évvel ezelőtt íródott, a Szentírás tanítása mind a mai napig aktuális. Az élet nehézségeiben, a reménytelenségben bátran kézbe lehet venni a Szentírást és olvasni...mert sosem fogunk olyan modern világot élni, hogy Isten és az ő szava nélkül meglegyünk.”

• „Számomra az egyház otthonot jelent, hálát adok, hogy a sok konfliktus és vita közepette is, mely világunkat jellemzi, szabadon gyakorolhatom vallásomat.”

gerőfok. Tornaórára mi is feljártunk a Stubenberg-kastélyba, télen az egykori bálteremben, nyáron az udvaron kialakított salak- és kézilabdapályán fejlesztettük izmainkat. Persze mi a Stubenberg-kastélyból kifelejtettük a Stubenberget, hanyagul csak annyit mondtunk, ha valamelyik tanár megkérdezte, hova galoppolunk, mint a vadcsikók: megyünk a kastélyba tornára. Mér', baj?

A Stubenberg-kastélyból a Stubenberget igazából a kommunisták felejtették ki, de amikor a rendszerváltozás után a kommunisták is mind megváltoztak, már nem lehetett csak úgy visszatenni a Stubenberget a kastély elejére. A berögzült nyelvi szerkezetek berögzült nyelvi szerkezetek, és kész. Mi nem is igazán feszegettük a berögzült nyelvi szerkezeteket, csak mentünk a kastélyba tornára, mint a gerőfok.

A kastély hátsó kertjébe nem volt szabad bemenni, úgyhogy valahányszor csak alkalmunk adódott rá, bementünk. A hajdan szépen gondozott, főúri ízlés szerint berendezett kastélykertből a kommunisták sajnos kifelejtették a kertészi is. Az egykor formára nyírt bukszusok elnőttek, a virágágyásokat felverte a gyom, a sziklakert özszeroskadt, a sétányok belevesztek az összevisszaságba, tehát, gyermeki szemmel nézve: gyönyörű volt. Őserdő, akadálypálya, úttalan út, az elveszett Paradicsom. Az egésznek a közepén pedig, mint koronaékszer egy ódon vár toronyszobájában, ott állt a hatalmas, félig kitárt szárnyú kősas. Az alsó csőre letört, a karmai közül pedig időtlenül meredt előre a rozsdás cső, amiből hajdanán egyenletes, nyugodt sugárban csordogált a víz a szökőkút kömedencéjébe – de aztán a kommunisták kifelejtették belőle a vizet. Elég feledékeny népség volt, annyi szent. A kömedence repedéseiből gyom nőtt ki, benne a szél elhalt leveleket hordott össze, és ha valaki közülünk a felnőttek folyton veszteséget kereső tekintetével mérte volna fel a pusztulás nyomait, az biztosra vette volna, hogy az a letört csőrű, mohával, zuzmóval benőtt sas hiába tárja szét a gyönyörű szárnyait, felszállni már nem fog. Mi viszont biztosra vettük, hogy fel fog szállni. Nem volt szabad, hát felmáztunk rá, a nyakába ültünk, és vártuk, hogy repüljön. Én meg ma is várom.

A kastély nyugati szárnya mögötti domboldal – amely az ott működő

• „Szeretnél ide járni óvodába? Körbenéztem, (...) majd vissza anyámra, és megráztam a fejem.”

vendéglátóipari egység miatt a sörkert nevet kapta – két fontos stratégiai pontot is rejt. Az aljában ott van az 1840-es években, klasszicista stílusban épült magtár, amelynek akkoriban még megvoltak a gerendákból és deszkákból ácsolt szintjei és a romos tetőszerkezete. Kicsit feljebb nyílt a bejárata a kastély alatti pincealagút még be nem omlott részének. Utóbbiba, vagyis a „barlangba”, felve, egymást előre lökdösve merészkedtünk le gyertyákkal, elemlámpákkal, aztán csak rohagáltunk benne órákig, mint a mérgezett egerek. A játék lényege rém egyszerű volt: az egyik csapat (akik épp befelé mentek) eszeveszett sikoltozással, a lámpákat vadul villogtatva rohant a másik csapat (bizony, akik kifelé tartottak éppen) felé, majd ki-ki igyekezett elkerülni a nyolc napon túl gyógyuló sérüléseket az összecsapódáskor. Bevettük a magtárat is, és mivel itt viszonylag világos volt, félelemérzet nélkül rohagáltunk a korhadt fatákolmányon, fel-alá futkorásztunk a háromszintes épület deszkalépcsőin, ahol pedig a deszkapadló be volt szakadva, hetykén kimentünk a tátongó lyuk szélére és lenéztünk az alsó szintekre, hogy lássuk, a többiek hol tartanak. Az épület egy részében régi cirokkötegek

voltak felhalmozva, az egyik sarokban pedig egy kabátból, újságokból és rongyokból installált fekhely mutatta: éjszakánként ott valaki alszik. Ugyanitt gyűltek össze az osztály himnemű egyedei, hogy az egyikünk által otthonról elcsent, illetlen tartalmú füzetből bepótoljuk az iskolában elmaradt szexuális felvilágosítást.

Közben mi lettünk a lícis gerőfok, „beköltöztünk” a kastélyba, és átvettük az uradalmat. Tanultunk is egyet s más, a világ pedig egyre kevésbé tűnt érthetetlennek és csodálatosnak, nem érdekelt már minket a barlang, sem a magtár, és régen elfeledkeztünk az elveszett osztályról, akik nem tudtak egyszerre köszönni. Mára felépült az új székhelyi iskola, a Stubenberg-kastélyban pedig a Dévai Szent Ferenc Alapítvány egyik gyermekotthona működik. A pincealagútban a Pusztai Farkasok Hagyományörző Íjászegyesület alakította ki téli gyakorlóhelyét, a villanyvilágítás pedig végleg kiüzte onnan is a sötétben addig talán még megbúvó gyerekkorunk utolsó morzsáit.

A kősas azóta sem szállt fel, és félő, hogy már nem is fog soha.

VARGA LÁSZLÓ EDGÁR

Június 16-ig lehet pályázni a 25. Bolyai Nyári Akadémia továbbképzéseire

Legyen játék a tanulás!

A május 8-án tartott sajtótájékoztatón hirdették meg az RMPSZ idei, 25. Bolyai Nyári Akadémia (BNYA) szekcióinak képzéseit. Burus-Siklódi Botond RMPSZ-elnök a jubiláló akadémia kezdeti időszakát idézte. Elmondta, hogy 1992-ben volt az első pedagógusfórum a homoródi gyermektáborban, majd azt követte 1993-ban az első Bolyai nevet viselő nyári akadémia. A társ-pedagógusszervezetek közül egy évvel korábban a Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége alapította meg nyári továbbképzés-sorozatát.

pirálódva szervezik meg 2017. július 10–14. között. Az első héten, a játék hete keretében 4 játékpédagógiai tematikus napi foglalkozást hirdetnek 200 pedagógus részére. A játék hetét az akadémia jubileumi ünnepi megnyitója indítja, amelyet július 10-én, hétfőn 10 órától tartanak a csíkszeredai Apáczai Csere János Pedagógusok Házában. A megnyitón *Játékkalkulációk az iskolában* címmel dr. Bús Imre, a Pécsi Tudományegyetem, Illyés Gyula Főiskolai Kar, Pedagógusképző Intézetből; *Élménypedagógia – kalandok és álmok* címmel Bányai Sándor, a Pécsi Tudományegyetem címzetes egyetemi docense; *Mese és játék* címmel dr. Kádár Annamária pszichológus, egyetemi adjunktus, a Babeş-Bolyai Tudományegyetem marosvásárhelyi kirendeltségének vezetője; *Az adaptív oktatás digitális támogatásának lehetőségei* címmel Borsos Endre oktatási alkalmazásfejlesztő előadásait hallhatják a résztvevők.

A következő négy témanap egy-egy játékalapú pedagógiai eljárás, módszer tematikájára lesz felépítve. Az előzetesen beiratkozott pedagógusok 8 csoportba szerveződve előbb a drámapedagógia, majd az élménypedagógia, ezt követően a digitális gamifikáció és végül a népi gyermekjátékok tematikus napi tevékenységeken vehetnek részt.

A drámapedagógiai napon drámajátékokat, dramatizáló témafeldolgozásokat, színjátékokat stb. terveznek Rusz Csilla drámapedagógus foglalkozásirányítóval. Az élménypedagógiai napon Bányai Sándor docens, élménypedagógus irányításával szabadtéri játékokkal való ismerkedés várható. A gamifikációs napon a digitális, játékos, mobilapplikáció-alapú oktatási, értékelési lehetőségekkel és eszközökkel ismerkedhetnek meg az érdeklődők, amelynek szakirányítója Borsos Endre mobilapplikációs alkalmazások fejlesztője.

Délután *Stratégiai-taktikai társasjátékok az iskolában* címmel Papp Zoltán, a budapesti Városligeti Magyar–Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola nyugalmazott rajztanárának módszertanát ismerheti meg a nagyérdemű. A három tematikus nap estjét a Spektrum Oktatási Központ támogatásával Pedamozsi színesíti. A hét tevékenységet záró negyedik tematikus nap a hagyományos népi gyermekjátékokról fog szólni, melynek foglalkozásirányítója Galaczi Hajnal oktató, szakfelügyelő lesz. A tematikus napot és a játék hetét táncház fogja zárni. A Bolyai Nyári Akadémia további szekcióinak előadói és foglalkozásvezetői idén is neves hazai és magyarországi alap- és továbbképző intézmények oktatói, kutatói lesznek. A július 9–29. között zajló képzésekre RMPSZ-tagsággal rendelkező pedagógusok online módon június 16-ig pályázhatnak. A 13 szekció 16 csoportjának jegyzéke (lásd alább), a pályázati felhívás és egyéb fontos információk a szövetség honlapján, a www.rmpsz.ro oldalon érhetők el. A nyári akadémia megvalósulását idén az emberi erőforrások minisztériuma támogatja.

A névválasztást a Bolyai Tudományegyetem újraindításának sikertelensége adta. A továbbképzések szekcióit és helyszíneit igyekeztek bővíteni, kiterjeszteni Erdély fontosabb városaira, így évről évre bővült a programkínálat, valamint annak helyszínei. Az akadémia előadói, foglalkozásvezetői hazai és magyarországi szakintézetek, egyetemek neves előadói voltak. A BNYA szekcióinak foglalkozásait mindig egy központi téma köré építették, a téma választásával a pedagógusok nevelési gyakorlatát és a pedagógiai szemléletváltást igyekeztek segíteni.

Előtérben a gyermekközpontúság

Ferencz S. Alpár, a BNYA programfelelőse az idei akadémia újdonságait, szekcióinak képzéseit ismertette. Idén 25. alkalommal, a nyári vakációban zajló akadémia átfogó témaköre *Legyen játék a tanulás!* Kiemelte, hogy a továbbképzés-sorozat átfogó témájával az oktatási és nevelési folyamat gyermekközpontúságának szükségességét kívánják hangsúlyozni, ahol a játék eszköz, módszer, jelképes „kulcs” a gyermekhez, és amelyet a tananyagcentrikus oktatási rendszer ellehetetlenít.

A modern, globalizált és egyre fokozottabban digitalizálódó világunkban fontos megtalálni azokat a módszereket, lehetőségeket, pedagógiai eszközöket, amelyek révén újra felfedezhetjük és erősíthetjük a játék klasszikus és hagyományos értelemben vett funkcióját, hasznosítva a digitális játék(os) pedagógia új perspektívákat és lehetőségeket ajánló eszközeit. A 25. BNYA-n lehetőségünk nyílik összekapcsolni a klasszikust a hagyományossal, a gyönyörűséget a hasznossággal, a szabadtéri játékot a gamifikációval.

Játékkalkulációktól drámapedagógiáig

Az évfordulós BNYA szerkezeti és szervezési felépítését a főtémából, vagyis a játék és játszás szabad jellegéből ins-

Közel kilencezer gyermek tanul magyar nyelven

Idén 8878 gyermek iratkozott be magyar osztályba az idei beiskolázási adatok 85 százalékos feldolgozottsága alapján. Magyar Tivadar oktatásügyért felelős ügyvezető alelnök szerint ez a szám az RMDSZ „Minden magyar gyermek számít” beiskolázási kampányának is köszönhető. A szövetség szakmabeliek bevonásával, a történelmi magyar egyházak és a pedagógusok szakmai szervezetének közreműködésével olyan terveket dolgozott ki megynként, amelyek megvalósítása esetén a magyar gyermekek a jelentős népességfogyás következtében is anyanyelvükön tanulhatnak. „A szórványosodás és a magyar nyelvű iskolák viszontagságos körülményei miatt a múlt évtized végére csökkent a magyar oktatást igénylő családok száma, de eközben tovább javult az iskolai kínálat, felújítottak, modernizáltak magyar iskolákat, óvodákat, amelyek semmi sem maradnak el a román intézményektől” – mutatott rá Magyar Tivadar. Elmondta, az idei kampány egyik megnyugtató ténye, hogy a nagyvárosokban, Marosvásárhelyt leszámítva, növekedett a lakónegyedi iskolákba beiratkozott gyermekek száma. Várakozások szerint teljes osztályok indulhatnak Tordán, Szászrégenben, Désen, Magyardécsen, Besztercén anélkül, hogy más, közeli települések iskolái elől vonzanák el a gyerekeket. „Sajnos a népességfogyás továbbra is fenyegeti a nyárádményi iskolahálózatot, és hasonló a helyzet Udvarhelyszéken is. Az idei adatokból viszont az látszik, hogy azokat az iskolákat, amelyek községek szintjén egyedüliek, a megszűnés közvetlen veszélye nem fenyegeti. Az ilyen településeken a tanítók, az RMDSZ helyi szervezetei szinte egyenként vették számba a gyermekeket, és győzték meg a szülőket, hogy a magyar oktatást válasszák gyermekük számára” – derül ki az RMDSZ közleményéből.

A román tanulási nehézségeiről tájékoztatták az államtitkárt

A nem román ajkú gyermekek románoktatása körüli gondokra hívta fel Ariana Oana Bucur oktatási államtitkár figyelmét Borboly Csaba Hargita megyei tanácselnök. Az államtitkár az Európánapi programsorozatra látogatott Csíkszeredába május 9-én. A beszélgetésen

Borboly rámutatott: nem igaz az országosan elterjedt nézet, miszerint a székelyföldi szülők és diákok nem akarnak megtanulni románul. Azonban ahhoz, hogy tudjanak, a román ajkúakétól eltérő tartalmú tananyagból kell oktatni a román nyelvet, a mindennapi kommunikációra fektetve a hangsúlyt. Ezért a humánerőforrás-fejlesztési operatív programban (POCU) szeretnék ennek a kérdésnek a rendezését elősegíteni, mondta a megyei elnök. Úgy vélte, a tanerő képzésének reformja során gondolni kell egy, a román nyelv speciális oktatásáról szóló, más anyanyelvű diákok számára készült speciális tananyag bevezetéséről is.

Borboly Csaba a fejkvótára is kitért, kifejtve: bár a törvény szerint a kisebbségi oktatást külön kezelik, a gyakorlatban az egy fő utáni finanszírozás az anyanyelvű elemi oktatásban mindössze a szükségletek 80 százalékát fedezi. A tanácselnök az államtitkáron keresztül meghallgatást kért Pavel Năstase oktatási miniszternél a vázolt problémák megbeszélésére.

Külön testület a románvizsgák kiértékelésére Hargita megyében

Külön felkészítőt vettek részt Hargita megyében azok a román tanárok, akik a nyolcadikosok képességfelmérő dolgozatait, illetve a végzősök érettségi dolgozatait javítják majd – számolt be az Agerpres. A román nyelv és irodalom tanfelügyelőtől, Manuela Nicoleta Stîngától származó kezdeményezés célja, hogy egységes szemléletmód alapján és objektíven történjen a vizsgadolgozatok kiértékelése. Ez első alkalom Hargita megyében, hogy külön testületet hoznak létre az országos szintű vizsgák kiértékelésére, a tanárok kiválasztása és képzése már év elején elkezdődött. Manuela Nicoleta Stîngă szerint a tanárok önként jelentkeztek a kiértékelő testületbe, a válogatás két szakaszban zajlott. Az elsőben 69 tanár vett részt a felkészítőt, akik a vizsgák metodológiájának és elbírálási kritériumainak megbeszélése után közösen értékelték ki a próba-képességvizsga és a próba-érettségi során írt dolgozatokat. A második szakaszban a tanárok az eddigi szakmai tevékenységüket ismerető portfóliókat nyújtottak be, amelyre legkevesebb 60 pontot kellett szerezniük. A kiértékelés után 60 román nyelv és irodalom tanár került be a testületbe, akik a megye különböző részeiből származnak.

Véglegesítő: 64 százaléknak sikerült az írásbelije

A jelentkezők 63,71 százalékának sikerült a tanügyi véglegesítő vizsgájának írásbeli próbája. Az írásbeli vizsga akkor számít sikeresnek, ha a jelentkező nyolcas vagy annál nagyobb osztályzatot kap – írta az oktatási minisztérium közleményére hivatkozva az Agerpres. Az adatok szerint az 5235 jelentkezőből 3335-nek sikerült a vizsgája, közülük 34-en tízest kaptak. Az érvényes szabályzat szerint a véglegesítő vizsga általánosának 70 százalékát az írásbeli vizsga teszi ki, 10 százalékban számít be a tanár személyes portfóliója, és 20 százalékot tesz ki az óralátogatásokon szerzett minősítés. Azon pedagógusok, akik nyolcásnál magasabb általánost kapnak, elnyerik a jogot, hogy a közoktatásban taníthassanak.

Tervezet: díjazni kell a versenyek nyerteseit

Felső házként elfogadta a képviselőház azt a törvénykezdeményezést, mely szerint a megyei tanácsoknak pénzalapot kell elkülöníteniük a tantárgyversenyeken és más iskolai megmérettetéseken jól szereplő diákok és tanáraik díjazására. Az oktatási törvényt módosító tervezetet a Szociáldemokrata Párt (PSD) és a Liberálisok és Demokraták Szövetsége (ALDE) több képviselője és szenátora terjesztette elő. A tantárgyversenyeken és más iskolai megmérettetéseken díjat, különdíjat vagy kitüntetést nyert tanulók pénzdíjának összegét a megyei tanács határozza – áll még a tervezetben. A képviselőház felső házként tárgyalta a kezdeményezést, a szenátus a döntő fórum az ügyben.

Meleg ételt osztanak ötven tanintézetben

Elfogadta a képviselőház a 2016/72-es sürgősségi kormányrendeletet jóváhagyó törvényt, amelynek értelmében egy kísérleti program keretében meleg ételben vagy élelmiszercsomagban részesülnek az ország 50 tanintézményének óvodásai, iskolásai. A tej-kifli programot helyettesítő kezdeményezés egyik fő célja az iskolaelhagyás visszaszorítása, a kísérleti program keretében nyújtott napi élelmiszeradag értéke 7 lej. „A Nemzeti Liberális Párt úgy véli, (...) mindent meg kell tenni annak érdekében, hogy a programot a lehető legrövidebb időn belül

minden iskolára kiterjesszük” – hangsúlyozza közleményében a PNL ügyvivő elnöke, Raluca Turcan. Hozzátette, hogy már szeptember 1-jétől gyakorlatba kellett volna ültetni a programot, „de mivel sokat halasztgatták, akadályozták, vitatták és elemezték, csak mától válhat valósággá”. A Szociáldemokrata Párt (PSD) képviselőházi frakcióját vezető Marcell Ciolacu rámutatott, hogy az iskolaelhagyás mértéke egyre aggasztóbb, az Eurostat adatai szerint Romániában 19 százalékra tehető azok aránya, akik idő előtt elhagyják az iskolát.

Az oktatási miniszter előtt a kézdivásárhelyi sportklub ügye

A tanügyminisztérium képviselőivel tárgyalt a kézdivásárhelyi Nagy Mózes Elméleti Liceum igazgatója, a szülők képviselői, illetve az iskolához tartozó sportklub edzői közösségének képviselője az iskolás sportklub helyzetének rendezése érdekében, közölte Fejér László Ödön háromszéki honatya. „Átadtuk Pavel Năstase oktatási miniszternek a sportklub elcsatolása ellen indított petíciót, amelyet 1700 kézdivásárhelyi szülő, tanár, lakos írt alá. A tanügyi tárca képviselőitől ígéretet kaptunk arra, hogy kivizsgálják az ügyet, és megoldást találnak a Nagy Mózes Elméleti Liceum mellől a sepsiszentgyörgyi sportiskolához csatolt sportklub helyzetére” – nyilatkozta a szenátor. Rámutatott, meggyőződésük, hogy a Nagy Mózes Sportklub elcsatolása rossz hatással lesz a kézdivásárhelyi sportoktatásra. A sportklub 46 éves múlttal rendelkezik, négy szakosztállyal működik, és ezeknek megfelelő, jól felszerelt sportbázisa van. Ezzel szemben a sepsiszentgyörgyi sportiskola, amelyhez a tanfelügyelőség a kézdivásárhelyi sportklubot csatolná, nem rendelkezik sportbázissal sem, az edzéseket különböző sepsiszentgyörgyi oktatási intézmények sporttermeiben tartják. „A két város sportklubjai között létezik egy egészséges verseny, ami mindkettőt jobb teljesítményre ösztönzi, ezt is veszélyeztetné a kézdivásárhelyi sportklub átcsatolása” – fogalmazott Fejér László Ödön. Hozzátette, a Nagy Mózes Sportklub jelentős támogatást kap a kézdivásárhelyi önkormányzattól, de ha elcsatolják, ez megszűnik. A szenátor interpellációt is intézett a miniszterhez, amelyben arról

kér tájékoztatást, törvényes-e a sportklub összevonása a sepsiszentgyörgyi sportiskolával, amennyiben a döntés azt követően született, hogy a kézdivásárhelyi tanács jóváhagyta a 2017–2018-as iskolahálózatot, amelyben ez a Nagy Mózes Elméleti Liceumhoz tartozik.

Erdélyi középiskolások jelentkezését várja a Mathias Corvinus Collegium

Erdélyi magyar diákok jelentkezését várja a Mathias Corvinus Collegium (MCC) középiskolás programja. Az iskolaidőn túli ingyenes, lexikális tudást átadó és készségfejlesztő képzésekre június 18-ig pályázhatnak az ambiciózus fiatalok, áll a pályázati felhívásban. A felvételt nyert tanulók magyarországi nyári tehetségtáborban is részt vehetnek. „Több mint 300 erdélyi magyar diákunk van a programban. A képzések nemcsak az érettségi és az angol nyelvvizsga sikeres teljesítéséhez nyújthatnak segítséget a tanulóknak, hanem a legnépszerűbb kurzusainknak köszönhetően – mint többek között a pszichológia, a nemzetközi kapcsolatok vagy a jog – a későbbi pályaválasztáshoz is támogatást kaphatnak” – mondta Wittmann Zsolt, az MCC középiskolás programjának megbízott vezetője. Hozzátette, hogy a tanulás mellett a résztvevők mindig nagyszerű közösséggé alakulnak, amihez a kollégium táborok szervezésével igyekszik hozzájárulni. A júniusi felvételi után például az újaknak szeretnének kedvezni azzal, hogy nyári tehetségtáborba invitálják őket, ezzel is segítve a beilleszkedésüket, mondta az illetékes.

A tehetséggondozásban húszéves tapasztalattal rendelkező MCC négy éve kínál hagyományos oktatást kiegészítő, ingyenes, magyar nyelvű képzéseket Erdélyben. A középiskolás program azoknak a diákoknak nyújt kiváló lehetőséget, akik tudatosan készülnek a pályaválasztásra, és a társadalomtudományok több szakterületébe is szívesen betekintnének. A képzések a négy- és nyolchetes rendszerben működő e-learning kurzusokon és a havi egy személyes képességfejlesztő tréningnapon alapulnak. Ez utóbbiakat szombati napokon Kolozsváron és Székelyudvarhelyen tartják felváltva. Annak érdekében, hogy a szociálisan hátrányos helyzetű, nagy távolságból

érkező diákok is részt vehessenek a hétvégi alkalmakon, az intézmény utazási támogatást biztosít, és meghatározott útvonalon MCC-s busz is közlekedik. A diákok a közgazdaságtan, a jog, a pszichológia, a nemzetközi kapcsolatok vagy a modern kori történelem közül választhatnak, ami most az angol B2 nyelvvizsga-felkészítő kurzussal is kiegészül. Az Angolville nyelvi szigettel való együttműködés révén idéntől a diákok a szervezet junior nyári táborába is jelentkezhetnek, ahová az MCC-vel közösen két főnek költségmentesen biztosítják a részvételt. A középiskolás programba sikeresen felvételt nyert tanulók augusztusban egy magyarországi nyári tehetségtáborban is részt vehetnek. A képzésről és a felvételirol bővebb információ az intézmény honlapján, a középiskolás program menüpontban olvasható.

Egyetemi szakmai gyakorlatokat támogat az RMDSZ

Az egyetemi tanrendben szereplő szakmai gyakorlatok résztámogatására hirdetett pályázatot az RMDSZ, melynek lebonyolításával a Communitas Alapítványt bízta meg. A kiírásra olyan jogi bejegyzéssel rendelkező civil szervezetek, alapítványok pályázhatnak, amelyek egyetemi háttérintézményként működnek, vagy szoros szakmai együttműködésben tevékenykednek az egyetemi oktatással. Támogatásban csak csoportos pályázatok részesülhetnek azon esetben is, ha a szakmai gyakorlat egyénileg valósul meg. A szakmai gyakorlatnak önálló, kreditpontot érő tárgyként kell szerepelnie a tanrendben, vagy egy adott tantárgy teljes értékű gyakorlatának kell lennie. Egy szervezet legfőbb két pályázatot nyújthat be. Az elbírálás során pedig előnyben részesítik az önálló tárgyként megjelenő szakmai gyakorlatok támogatására vonatkozó kérelmeket. Április 19-től postai úton, valamint online felületen is lehet pályázni. A pályázat feltételei és bővebb információk a Communitas Alapítvány honlapján találhatóak. Bővebb információk a Communitas Alapítvány titkárságán, a 0264-594570-es, 0723-250324-es, 0736-444437-es telefonszámokon, valamint a communitas@rmdsz.ro e-mail-címen igényelhetők.

P. M.